

ገጽ 2

ጥንቅቅና ማህበራዊ ጥበቃ...

ገጽ 3

አብዮታዊ ልማትና ክልላዊ...

ገጽ 4

ጥበቃና ማህበራዊ ጥበቃ...

ገጽ 5

ፈጣሪ ጥበቃ

ገጽ 7

ጥበቃ

ደቡብ - አብ ምሕደራ አብያተ-ትምህርቲ ብኣተኩሮ ክሰራሕ መተሓሳስቢ ቀሪቡ

ወጽኢትን ብቐዓትን ትምህርቲ ንምግጋጽ፡ አብ ምሕደራ አብያተ-ትምህርቲ ብኣተኩሮ ክሰራሕ ጨንፈር ትምህርቲ ዞባ ደቡብ ብ11ን 12ን ነሐሴ አብ መንደራራ አብ ዙዳዶ ገምጋም መተሓሳስቢ ቀሪቡ።

ሓላፊ ናይቲ ጨንፈር መምህር ህቡትዝኒ ኪዳነ አብ ዘቐረቡ ጽብሕቤ አብ ዓመተ-ትምህርቲ 2025/2026 ክብ ዝተመዘገቡ ኣሰታት 47 ሚኒስትራት ደቂኣንስትዮ ዝርከቡኦም ልዕሊ 255 ሽሕ ተመሃሮ፡ መጠን ምሕላፍ ብሓፈሻ 84 ሚኒስትራት ከምዝበረ ገለጹ።

አብ ሃገራዊ መልቀቂ ፊተና 12 ክፍሊ ክብ ዝተሳተፉ 5,159 ተመሃሮ፡ 11.9 ሚኒስትራት ናይ ዲግሪ 6.8 ሚኒስትራት ደማ ናይ ዲፕሎማ ነጥቢ ከምዘምጽኡ ብምሕብር፡ 51 ሚኒስትራት ደቂኣንስትዮ ዝርከቡኦም 6,393 ተመሃሮ ደማ ምስ መበል 39 ዙርያ ናብ ሳዋ ከምዝወረዱ ብተወሳኺ ኣብረህ።

ሓላፊት ንኣሳን ዞታት ብወገናም፡ ንዝተኻደደ ገምጋማት ብመንጽር ዝበረ ብደሆታት ዘንጸባርቑ መግለጺ ድሕሪ ምሓብ ሕጽረት መምህራን ቋንቋ ኣደ ፍታሕ ክፍደያሉ፡ አብ ኣብያተ-ፊተካ ዘሎ ከምዘሳተ ክውገኑ ምቕደያር መምህራን አብ ወቕቲ ክራማት ክጻፈፍ፡ ከምኡውን ሕጽረት መሳለጥያታት ክፍታሕ ዝበል ለበዋታት ኣቐሪሞም።

ሰንኪ ፌከሞን ትካቦ

ሚኒስተር ትምህርቲ ዶ/ር ሓሊማ መሓመድ አብ ዝሃቡሉ ሓፈሻዊ መማኸሪ ሓሳቤ አብ ብዘከሉ ትካላት ቅድመ-ትምህርቲ ተራእዩ ዘሎ ብልጫ አብ ብቐዓት ንክንጸባርቑ ብዘለዓለ ክሰራሕ ብምልባወ፡ እርጋንን ሕጽረትን መጽሓፍቲ

ንምፍታሕ 48 ሚልዮን መጽሓፍቲ ንምሕታም መደብ ከምዘሉ፡ ብቐዓት ትምህርቲ ንምጉልባት ክኣ አብዚ ክራማት ዋራይ 75 ሽሕ መምህራን ሰልጠና ከምእተዋህበ ሓብራ።

ኣመሓዳሪ ዞባ ደቡብ ኣቶ ሃብተአብ ተስፋጽዮን ብወገኑ መሰርሕ ምምሃርን

ምስትምሃርን ንምሕደል ምምሕዳር ዞባ ቀዳምነት ሂሳብ ከምዝሰርሕ ኣረጋገጹ።

አብ ዞባ ደቡብ 667 ናይ ቅድመ-ትምህርቲ 286 ናይ መጻሕፍታ 115 ናይ ማእከላዊ ደረጃ፡ 33 ደማ ናይ ካልኣይ ደረጃ - ብጠቐላ 1,101 ኣብያተ-ትምህርቲ ኣለዋ።

መበል 50 ዓመት ምምስራት ቤት-ትምህርቲ ሰውራ፡ አብ ሆላንድ ተጸንቢሉ

ወርቃዊ እየብልዩ - ዝኾነ መበል 50 ዓመት ምምስራት ቤት-ትምህርቲ ሰውራ፡ “ዕዙዝ ዝኾነ ንሓደሻ ወፍሪ ህንጽት ሃገር” ብዝበል ቴማ፡ ብ8 ነሐሴ አብ ከተማ ኣምስተርዳም - ሆላንድ ብልዑል መዓርግ ተጸንቢሉ።

ቁንሰል ኤርትራ ኣቶ ክብረአብ ተወልደ፡ ክቲ ብኣባላት ቤት-ትምህርቲ ሰውራ ነበር ዝተወደበ ጸንብል ብምምስራኽ ቀጻልነት ክህልዎ ኣተሓሳስቦ።

ኣምባሳደር ኤርትራ አብ ሕብረት ኤውሮጳን ሃገራት ቤልጅጂን ኣምባሳደር ነጋሲ ክሳ ብወገኑ፡ ናይ ዮሃና መልእኽቲ ድሕሪ ምትሕልላፍ ተዘርታቲቲ ብዘገባ ቤት-ትምህርቲ ሰውራ ገለጹ።

አብቲ ኢጋጣሚ፡ ኣባላት ቤት-ትምህርቲ ሰውራ ብዝነበሩ ንዕላማ ተራን ተዘርታቲቲ ቤት-ትምህርቲ ሰውራ ዝገልጽ ትራንዚት ማዕምታት፡ ስልላዊ ምርኣትን ሽደቶን ቀሪቡ።

አብ መውጻእታ፡ ኣባላት

ቤት-ትምህርቲ ሰውራ ነበር፡ ምትእኻኻቦም ብምድልዳል እጃቦም ኣብ ሃገራዊ መደባት ክብ ንምባል ቃል ኣትዮም።

ብኻልኣ ወገኑ ኣባላት ጉጅለ ህዝባዊ ግንባር ንደግሞራሲን ፍትሕን ኣብ ከተማ ስዮክሆልም - ሽወደን መንፈቓዊ ገምጋም 2026 ብምክያድ ኣብ ናይ መጻኢ መደባት ዘትዮም።

ወኪል ናይቲ ጉጅለ ኣቶ ዘርኣም ኪዳነ ተጽብኦታት ንምምህራን ድልዳል ሓድነትን ንቕሓትን መሰረታዊ ክምዘኹን ብምዋቃሌ ኩሉ ኣባል ክብ ዝሓለፈ ብዘበልጸ ክሰርሕ መድረኽ ዝጠልቦ ከምዘኾነ ገለጹ።

ኣባላት ጉጅለ ብወገናም፡ ሃገራዊ ትውፊታት ብምጽናዕ ብመልክዕ ሕድሪ ንቐጻሊ ወለደታት ክውርሱን ክሰርሁን ቃሉም ብምሕዳሌ ውዳበታት ንምሰፋሕን ደረጃ ንቕሓት ኣባላት ንምፅባይን ዝሰለሰል ፅምማት ፍረ ስለዝተረኽቡ ብዕቱብ

ክሰራሕን ክቐጽልን ኣዘኻኻኺሮም። አብቲ ኢጋጣሚ፡ ክልተ ኣባላት ናይቲ ጉጅለ ኣሓት፡ ንመንገዲያት

ብኤርትራዊ ባህልን መንገትን ኣብ ምክሰባሲን ናብ ቅነዕ መስመር ኣብ ምምእሃን ብዘደረሰ ኣበርክቶ፡

ክብ መንገዲያት ህግደፍ ጨንፈር ሽወደን ናይ ምስጋና ወረቐት ምስክር ተቐቢሉ።

ከተተ-አላማሮ ናይዚ ብቅብኩት ተነሱ፡ ዘሉን ዘሉን እርይ ቀጽር እናበዝ ገዚውትንን ኣብ ዓባቲ ሰጠሙ ዘነበዘን ዘሉ ስርዓት ብልጽግ (ሰፊ ፖተምኪን) በም ዝነበሉ ጉሉ-ትን ምልህታት ብዘበዘ ከታህ ይገኛል።

- ኣብ ዝተሓረ. ዓለርተ መጻሕፍታት፡ መራሕ. ናይቲ ሰልፊ፡ ምስ ኣምሓራ ኮርፖሬሽን ማድያን (AMECO) ኦርሞ ብርድኣሲን ኔትዎርክን (OBN) ዝበሮ ማራቶናዊ ቃለ-መጠይቓት፡ ኣብ ዘበታዊ ጉዳያት ዘተሓረ እኳ እንተተባቡኑ ንኤርትራ ብዘተግድኽ ሓሳባት ዝተጎበኡ ምዃና፡

- ሰበልጦን ስርዓት ብልጽግን ምህቲ፡ ስርዓት ምትእሳር ዘለዎን ማእከራት ዘናን - ኮም ኣገልግልት ዘና ኢትዮጵያ (ENA)፡ ኮርፖሬሽን ፊኔው ኢትዮጵያ (EBC)፡ ኮርፖሬሽን ፊኔው ፋና (FBC)፡ ኢንቬስትሞት ወጽኢ ጉዳያት ኢትዮጵያ፡ ሆርን ረሸው ወዘተ. ብተብተብ ዘቅርቡዎ ንኤርትራ ዝምልከት ግንባራት ወይ ናይ ቴሌቪዥን ፕሮግራሞች፡

ኣብቲ ቃለ-መጠይቓት፡ ብዘባ ዘበታዊ ጉዳያት ኢትዮጵያ ዝቅርቡ ሓይሻ ትረኻ ብቐንዱ ንወሽባዊ ጉዳያት ዝምልከት ደኣ እምበር ምስ ኤርትራ ዘተኣሳር ኣይጠርጎ። ሮዎኡ ናብቲ ዝጠኡት ኢትዮጵያውያን ተገዢቲ ዝበውትቲሉ ንኣጻር ዝጠመተን ንደር ርኩቕ ሓደጋ ዘደርጓን ስነ-ሳሳይ ኣተና ግዜ ከተሃኡ ኣይንደልን። እቲ ቃለ-መጠይቓት፡ ብክላይ ኣብ መገን ብጌራት ኣምሓራን ትግራይን ኤትኳዊ ምትፍናን ክፈጥር ዝከታኑ ከምኡውን ምክፍፋል ፈጠሩ ንዘበዘ ኦርሞ ክኸሰበ ዝፍትን ተገዢል ዝተሓገጠ እዩ ነይሩ።

እቲ ንኤርትራ ብምልከት ብምልከት ዘና ብሰበልጦን ኢትዮጵያን ብመራሕቲ ሰፊ-ብልጽግን ዝተነበዘሉ ስራ ትረኻታት፡ ኣብ ፈጠራዊ ዓጀውጀውን ጽውጽዎዊ ድሌትን ዝተሰራተ ኮይኑ፡ ምህቲ ኣብ ቀርኢ ኣፍሪቃ ዘሉ ታሪኻዊ ሓቅታትን ፍጻመታትን ፍጹም ዘይቃዶ እዩ።

ብትጽር ዝበሉ ስርዓት ብልጽግ ንወጋ ኣቅርቡዎ ዘሉ ሓይሻ ስራ ትረኻታት ኮሚ ዝበዘበ እዩ

1. ኦርሞ ሓደ እዋን ንኤርትራ ብምውራር ነቲ ብምድረ ባሕሪ ዝጽዋሕ ኣብ ማእሳይ ዘመኑ ገዢን ምሳራቓዊ መታሕትን ናይባ ሕጂ ዘኣ ኤርትራ ዝውክል ቦታ ምለኡ ብምለኡ ሓገምዎ ኮሚዘበዩ ክበልዱ ተሰማዖም። ዝዚ ንምእማን መራሕቲ ብልጽግ፡ ንመሰረት ኣልቦ ቋንቋዊ ምምሃሳ ኮም ዘወግውል መርትዖ ኣቅሪቦም፡ ባረነቲ ምስ ቦራና ናይ ኦርሞ ሓደ መዝክል ዘለዎን ምዃን። እቲ ዝውክል ጎቦ ናይ ኤርትራ እምሳይራ ምስ ደብራ፡ ኮምኡውን ምስ ቋንቋ ኦርሞ ዘመሃሳ ኣሳዦት ወይ ላዊታት ዘለዎም ክልኣት ቦታታት ኤርትራ (ኣብቲ ቃለ-መጠይቓት ኣሳማየም ብግልጹ ዘይተዘርዙ) ምስ ታሪኽን ባህልን ኦርሞ ኣተኣሳርዎም ዋንነት ኦርሞ ኮምሰሉም ፈተናም።
2. እዞም ናይ ቀበሌ ተነሱ ዓጀውጀዋት፡ ሓድሾን ዝበኣንን ሳባናትን እንተ ዘኸሰቡ ነደርም፡ ብቐለሉ ኮም ሸሽት ክውሰዱ ዝኸኣሉ እዮም።
3. መራሕቲ ስርዓት ብልጽግ፡ ኣብ ዝተሓረ. ግዜ ልኡላዊ መራት ኤርትራ ብምውራር “ዋንነት ልኡላዊ ባሕሪ” ክበልዎ

ምዃኑ፡ ኣብ ጥቅምቲ 2023 ተዛረቡ ነይሩ። ኣብቲ ሽቡ ዝበሉ ዘኣንኽ ዘረኑ “ብዘባ ናጽነት ኤርትራ ዝበልድ ወዋዊ ስድ ኣብ ቤት መዝገብ ኢትዮጵያ (ኮቢ ካይቶ ወዘተ.) ክርከብ ኮም ዘይክኣሉ” ገለጹ ነይሩ። ኮምኡውን እሱ ስነ-ሳሳይዊ ኣገዳሽነት “ፕሮጀክት ሓይሊ ባሕሪ ኢትዮጵያ” ክበል ድሕሩ ዘቅርብ ናይ እጅታ ሕቶ ኣብ ደሴት ጻዕዳን ደቡባዊ ገምገሞ ቀይሕ ባሕሪን እውን ኣብ ኣገደ ዝኸፍኦ ደረጃኡ ዓሪጉ ኣሉ።

4. ኣብዚ እዋን ብጥሪ ንዘባ ኮም ዘለና ናይ ስርዓት ብልጽግ (ሰፊ ፖተምኪን) ክልሰኛ ታሪኽን መርዕም ኣጅንዖኑ ነቲ ፈጸሙ ዘዘራኸር ልኡላውነት ኤርትራ ምለኡ ብምለኡ ናብ ምክሓድ ተሰጋገሩ ኣሉ። እዚ ብተደጋጋሚ ኣንጻር ኤርትራ ዝተበሮ ዘሉ ትግዳያታትን ዝጽውጅ ዘሉ ኩናት፡ ብርግጽ ነቲ ኣብ 2018 ዝተኸተመን መራሕ. ናይቲ ስርዓት ሽልማት ናበል ዝተቐበለኑ ኢትዮጵያ ንኤህቲዊ ሕጊ ምለኡ ብምለኡ ክትዋዩን ንብደን ኮሚሽን ዶብ ከተክበርን ዘበድድ ስምምነት ምስቲ ኤርትራን ኢትዮጵያን ዝጽኡ እዩ።
5. እዚ ናይ ትግዳያን ኩናትን ኣጅንዖ ስርዓት ብልጽግ፡ መደናጋርን ግርምቢኸን ኮም ምዃኑ መጠኑ ሕጂ ደማ ሰልቦዎ ኣሉ ቃናኡ ናብ ናይ ርኣሰ ምክልኻል እናለወጠ ይኸይድ ኣሉ። ዝዚ ሓቂ ንምሃላ ኮኑ መራሽቢ ብተሓን ስርዓት ብልጽግ፡ ንኤርትራ ኮም “ብተፈጥርኦ ውሕሳት ዘይኮምን ኮም ሃር ህዓልን ቀጻልነታን ኣብ ቀጻሊ ዘይምርግጽ ናይ ኢትዮጵያ ዝምርከብ” ገደርን የቐርሓ ኣለዎ። ነቲ ናጽነታ ንምርግጽ ዘዩደቶ

ይዓርግ ኣሉ

መረር ሓርታዊ ቃልሲውን፡ ኮም ሓደ “ኢትዮጵያ ንምድኻም ደይ መደይ ተሃሊሉ ዝተግላዘ ናይ ግጽም ውዳታዊ ኣጅንዖ” ኣምሰለን የናዥሖ ኣለዎ።

6. ከሓም እዞም ግሁዳት ሽግራታት ናብ ኣዕናዊ ኩናት ዘምርከ “ታሪኻውን ሕጋውን መዞ” ንምድሓው ኮ ተሃሊሉም ዝገበዱ ዘለዉ እዮም። እቲ ሓቂ ግኑ ኤርትራ ንዘይምርግጽ ኢትዮጵያ ክትሰርከ ፖለቲዊ ወጥን ይኸን ድሌት የጠንጎ ነይሩዋውን ኣይፈልጥን እዩ። ኤርትራ፡ እቲ ብዘሕ መዞኦቲ ዘክፈላ ሃይሕን መረርን ሓርታዊ ኩናትውን እንተኻኑ ብሃሕቲ ኢትዮጵያ ዘበላቶ ናይ ምክፍቲፋሕ ሞመሕን ንኤህቲዊ ሕጊ ብቐለሰ ጥሓሳ ዝፈጸመቶ ጎዋጥን ተገዳዳ ዝተተወቶ እዩ። እቲ ኣብ 1998-2000 ዝበረ ዶባዊ ኩናትውን እንተኻኑ እቲ እርዓት ደርጊ ተከኢ ናብ ሰልጦን ዝደገበ ስርዓት ኣጸደገ ንኤህቲዊ ሕጊ፡ ቻርተር ሕቡራት ሃገራትን ሕብረት ኣፍሪቃን ብምጥሓስ ነቲ ፍጹም ክትገብዩ ዘይጥሓ መዞቶታዊ ዶባት ንምቕደር ክበል ብዘወሰደ ሰጡምቲ ዝተባርዐ እዩ። እዚ ሕጂ ኣብ ቀርኢ ኣፍሪቃ ኣንጻላዊ ዘሉ ኩነት ወጥርን ኩናትን እውን ወጽኢት ናይቲ ስርዓት ብልጽግ ዝኸተሉ ዘሉ - ንኤርትራ ናብታ እዮ-ሓገኦ ዝበላ ኢትዮጵያ ናይ ምምላሽ ናይ ምስጢልን ግዙይ ፖሊሲታት እዩ። እቲ ኣብ 2024 ምስ ሶማሊላንድ ዝኸተዋ ዘይሕጋዊ ናይ ምርድጻ መዞር፡ እቲ ንኣይልታት ዳሕመ ሰፊ ንምሕጋዝ ክበል ብክጽዝ ሕቡራት ኢማራት ዓረብ ኣብ ደቡባዊ

ምሕራብ ኢትዮጵያ ዝደኻፍ - እየም ሰ-ዳናውያን ተቓወምቲ፡ ዝገልገልሉ ወተሃደራዊ መዳከር፡ ኮምኡውን እቲ ኣንጻር ኤርትራ ብዘይ ምክልኻይ ብቐለሰ ዘህም ዘሉ ናይ ኩናት ምትብዕህን ዘርፉ ዘሉ ወተሃደራዊ መናውራታትን፡ ንምለኡ ሰፊ. እቲ ስርዓት ዝኸተሉ ዘሉ ኣብዚ ዘባ ዘይምርግጽ ዝፈጥር ናይ ዕቡዓን ፖሊሲታት ዘንጸብቕ እዩ። እዚ ኮኑ ንኣቓልቦ ህዝቢ ኢትዮጵያን ማሕበረ ሰብ ዓለምን ካብቲ ኣብ ኢትዮጵያ ኢጋጠሙ ዘሉ ወሽባዊ ጽሞት ንምጥምዝ ኣሉ ዝኸተሉ ዘሉ እዩ።

7. ኣብ መወጻኢታ፡ ኤርትራ፡ ኣብቲ ሕላፍ ግዜ ንዝተፈለሰ ሰዋቃዊ ቃልሲ ዘዩዱ ዝበዱ ሓርታውያን ምክሰቓዓት ናይ ኢትዮጵያ እንተላይ ንገሃር ሓርታት ኦርሞ ኣብ 1980ታት እትድግፈሉ ዝወደበ መርዞ/መሳመራት ነይሩዋ እዩ። እዚ ኮኑ ኣብ ፍለጥ ረጅሐታትን መድረኻትን ተቓወሞ ንጥቁና ተኸታተልቲ ስርዓታት ኣብ ኢትዮጵያ፡ ኮምኡውን ነቲ ሕጋዊ መሳል ኤርትራ ካብ ኣርወት መዞቶቲ ናይ ምልቓቕ ሰዋቃዊ ቃልሲ ኣፍልጦ ኣብ ምዃብ መሰረት ዝበረ እዩ ነይሩ። ዋላ ኣብዚ እዋንዚ እንተኻኸውን ኤርትራ ኣብ ሓድነት ህዝቡታትን ግዝታዊ ሓድነትን ኢትዮጵያ ዘለዋ መትሓዊ መርጺ ንጽርን ዘወግውልን እዩ። እዚ፡ እንተላይ ኣብቲ ህዝባዊ ግሃር ሓርታት ኤርትራ ዝምድናታቲ ምስ ተቓወምቲ ወድባት ኢትዮጵያ ኮምይ ክኸውን ኮም ዘለዎ ኣመልኪቲ ኣብ ጥሪ 1985 ዘዳለዎ ወዋዊ ስድ ከይተረፈ ኣጸደጎዎ ኣሉ።

መብራህቶም ገብረሂውት
ሀ/ር/ሚ/ሕርሻ - ጋሽ ባርካ

ኣብ ዓለም ድሕነት እንሰ (Animal welfare) ዝበል መተኣል ዝተፈልጠ ኣሞር እዩ። እተፈለሞ ሃገራት፡ ኣብ ሕዝን ኣሄረን ይጥቀማሉ። ደሴታላ። ድሕነት እንሰ ኣብ ወሻጡ ብዘሕ ዝርዝራት ዘለዎ፡ ሓፊሻዊ ኣብ ጥናት ውሕሰነት፡ ባህታ ወይ ምእምእነት ናይ እንሰነት ዝተሰራተ ግደሕሲ እዩ።

ድሕነት እንሰነት ጸሓዊ ጥናት ምስልው፡ እኸልን እተመጣዘን ኣመጋግዩ መቐጠን መጽላልን ምድሓው፡ ሰታት ስራሕ ምስልው፡ ምጡን ጸሕዮ ወይ ጉትታ (ምክተቢ)

ድሕነት እንሰነት

ሰባ፡ ኣኸበርቲ እንሰነት ክቸዝውን ግዴታና እዩ። ኣብ መገን ፈጣርን ፍጠራትን ዘሉ መፍለውን መለታውን ሓይሊ ርዳእዩ። ኣብ መገን ደቂሰብን እንሰነትን ዘሉ ናይ ምዃርን ምዃብርን ዝምድናታት፡ እንክተሉ ክበረት ኣብ እንሰነት ኮምይ ደርጅ ጉዳይ ድሕነት እንሰነት ኮምይ ደመሳይ ኣብ ዝበል ዛባ ከድህብ ኢና። ካብ ርቡሓት እንሰነት፡ ምእጪ መዞ፡ ምእጪ ቁጠቤ ምእጪ ገፈሰት (ንምሕረሕ ጸሕዮ፡ ምትታት ወይ ምውጣዋ ስርጸ . . .) ኮምኡውን ዕድሓት ስራሕ ይኸፍቲ ኮም መተማዝ ሰብን ንብረትን ኮምኡ ደማ ኮም መዞርን መዞግዘን የጽዋሉ። ሰጋርታውን ተርዝዝውን ጥቕምታት ይዘቡ፡ ኮም ምእጪ ባርሮዊ ድኸዓን ንመጽናዕትን ምርሃርን... ወዘተ የጽዋሉ።

ድሕነት እንሰነት ዘበት (ከብቲ ጠለብቤ መጽዋጽ...) ሕላፍን ህልውን ኣተሓዝ እንታይ ደመሳል ንምርኣይ ክጽናት። ድሕነት እንሰነት ዝበል ኣሞር ዝርዝራ ብዘሕ እዩ። ኣጥብ ምርግጽ ድሕነት እንሰነት ውሕሰ ዝኸውን ስፍልጠታዊ ድጅ ምስ ዝበልዎዩ፡ ርቡዓን ጥቕምን እንሰነት ኣቐዳምና ገላ ዝርዝራት ኣቐራብፍ ኣለና። ዝዚና ርቡሓት ካብ ጸለም ዓብዩ ክቸዝ ክገበገቡም ይግዮዩ። እንሰነት ክገበገቡም ዝገዩ ክቸዝ ቅድሚ ምቕራብና፡ ገዝ ኣብ ልሰኢም ዝመርድ ኣይራሕ ጸሓዊ ጥና ዘይምስልው፡ ግበኦ መቐበሊ ዘይምዞር ከብድ ጸሕዮ ምጽግኑ ኣገደ ሃይሕ ሰታት ኣብ ስራሕ ምጽግድ፡ ርዘን ክበደት ዘለዎ ጸሕዮ ስርጸ (ኮሪን) ምትታት፡ መፈርቲ ወይ ማህሪምቲ ምህቓይን ጽቕጢ ምናጥር። ኣብ ጸሓይ፡ ጽሰን ዝፍብን ዝተቓልቦ ቦታታት ዕዳጋ ምዞር ዘይጸበር ኣጥብ ሕርጻ ወይ ህደውት ምስላፍ (ብማእኑ ጥይት) ዘይዘበኣን ዘይጥጠሕን ኣጸጻፍ ኣብ ተኸርብቲ ዘይጥዑይ ወይ ብኩል መዞዘን ዘይጽናይ ማይን ምቕራብ ኣብ ስራሕ ብልሕዪ ወይ

ገመድ ኣፍም ምእር (ገሰዮ ማሕረሕ ዓውዲ መኸዳ ወዘተ) ምጥቃስ ኣኸሊ እዩ።

እዞም ልዕል ኣልፍ ዝተኸፍነም ሃገራት፡ ኣብ ልሰኢ እንሰ ዘበት ዝመርዱ ኣገደም ጸሐይን ጎጽብን ተርጉታት እዮም። እዚ ደማ እንሰነት ዘኸፍር ሕልፍ ሰባ ዕርፍቲ ዘይህበ እዩ። እንሰነት ተሃሳይቲ እዮም። ክበይኦምን ድሕነኦምን ጥራይ ዘይሃፍ ክጥዞቐሉም ዘለና ብጠበኦ ምስ ዘይንሕዞም ኣፍራይኦምን ተጠቃምኦምን እውን ኣገደ ይቸዝ የክልቐልን እዩ። ግበኦ ጥናዊ ክቸዝ እንተ ዘይርኸም ሰቐፊ መቐበሊ እንተ ዘይተገይሩሉም ጥዑይን ዝተመጣጠን መጠንን ገጸህ እኸሊ ማይን እንተ ዘይተቐረብሉም ኣፍራይኦምን እየቶምን የክልቐል ጥራይ ዘይካ ቅጥብ ርቡኣ ክኸፍብሉምን ኣይኸፍልን።

ሃይሕ ሰታት ኣብ ስራሕ ንምዶም ከብድ ጸሕዮ ገጸዕም ወይ ሃትኦም ሃዩን ዘኸፍልን ማህሪምቲ ዘኸፍል ምስባይ ምሕን ትጽሰ ወይ ምእር ኣፍ ኣብ ልሰኢም እንተ ፈጸምና ቅድውት ኣይርከብና። ጸሓዮም ይጉዳ ማእኑ ቐርብኦም ደባዩ ሚክም ይቸዩ። ምርኣዮም ይገድሩ ሓይሊም ደዳምን ንሕምዮት ቅላዕት ይኹን። ብኣፈሻ ብቐንኦም ይገድል ኮምቲ ዝድለ ወጽኢታዊ ጥቕምን ኣጽዋሎትን ክኸፍብሉም ኣይኸፍልን። ኮም ጠቐምኣናን ኣጽዋልቲናን መጠኑ ሰባውነት ብዘዎ ድሕነኦም ሓሊና ከሓትናዊ ክቸዝን ሓልፍትን ክገገገቡም መሰሉምዩ። ሕልፍውን ጥራዊን ግዴታ ደቂሰብ ደማ እዩ።

ከሓ መዳዊ ድሕነት እንሰነት ምስልው ምናልባት ህለዊ ደረጃ ማሕበራዊጠይን መሰብርን ሕብረተሰባት ጸልዎ ክበልዎ ይኸፍል እዩ። ኮይ፡ ግና ብኩልፍትን ርዚህን እንተ ተታሓዙ፡ እንተ ሰራ፡ ንምትግዱ ብዘሕ ከዩም ኣይኸፍልን። እንሰነት ክበይ ምዃብ ወይ ውሕሰኦም ምናዳይ ሓሕን ይህበ እዩ። ኣብ ሃርና ገመል ኣርማና እዩ።

ኣብ ቃልሲ ኤርትራ ብዘበራ ዘተዘ ኣበርክቶ ወዋዊት ኣርማ ኮይና ከበራ ትርከቤ፡ ብራይ ሮዎናይ ኣድ ሓርታይ ሃርና እዩ። ኣበርክቶ፡ ዓቢ፡ ጸር ሰድራ ዝተሰም እምን ኣገልጺ እዩ። ብዘወሽኑ፡ ማሕረሕ ሕርሻ ንብራይ ኮም መላዊ ናይ ጸሓት ኮም ሉጎ (ትጻምርቲ ምልክት) ተጠቐመሉ ኣሉ። እዚ ደማ ሓልፍት ምዃብ ንወሕቲ፡ ዓቢ ክበይ ንምዃብ ዝገለሙ ኮይኑ ንርኸኑ፡ ክልኣት ትሓትን ወልቀሰባትን እውን ብተመሃሊ ኣብ እንሰነት ዘይሊ ክበርን ክቸዝን ኮም ዝገበዱ ዝኣት ኣይካፍ።

ኣብ ሕብረተሰባና ብኣፈራሽ፡ ኣብ ክበርን ክቸዝን እንሰነት ዘሉ ኣረኣኢያን ኣተሓሕዞኑ ኣገደ ልዑልን ሃይሕ ስርት ዘለዎ ቅሳ ባህልን ልምድን እዩ። እንተ ኹ ብዘሕ እዮናት ሃሳይታት ኣብ እንሰነት ክመርዱ ንዘበዘ ኢና። እዚ ኮኦ እቲ ኣብ እንሰነት ዝጽኣፍ ክበርታት እናዘዩን እናዘለን ይኸይድ ኮምዘሉ የመልክ። እዞም ህደውት ሰባ ጠቐምኣናን ኣጽዋልቲናን መለከሰናን ዝኸኑ እንሰነት፡ ክኸቡን ድሕነኦም ብጠበኦ ክኣትን ኣለዎ። እዞም ገዢደ ደቂ ሰብ ዝፈጥሩ ሰባት ፍጥርቲ፡ ኣይዘገቡን ኣይምልሱን ግን ኮኑ ልሳን ደምጽታትን ወሰታትን (ምልክት) ሞናኦም ተረጸኦም ዝለጽኹን ዝምዘዙን ሰላ ዝኸኑ፡ ክበዩን ክቐቸዝውን ኣይጥቁን።

እምነርብን ክበይ እንሰነት ምስልው ክበይ ፈጣይን ክበርን ምስልው እዩ። እዚ፡ ኣብ ቁጠቤ ዕቡዮ፡ ኽኸመጥዘበ ዓቢ ደርኸት ኣለዎ። ህዓወ ዓሉኦም ምስልውን ምስቃጠኸውን እዩ። ሰባ፡ ብዘዩድ ዘሉ ስራሕ ስራሕት ምስቃብ ኣግራብን እንሰ ዘዘምን፡ ብርክት ዝበሉ እንሰነት መርር ደሰኩ ሰላ ዘለው፡ ንድሕነት እንሰነት ኮምልከት ኣብ ሕጊ ዝኸፍር ውዳእ ወይ ጸጻፍ ኣንዳቲ መምርኪ ድሕነት እንሰነት’ (Animal welfare guideline) ክቐውን ኣብ ስራሕ ክውልን እዋይ ይመሰሉ።

ብዘይካ ሰኑይ መዓልታዊ እትሕተም ጋዜጣ

ዋና ኣሰናዳኢ

ብርሃን ምስራት ኣብ

ምክትል ኣሰናዳኢ

ዓብደልቃድር ኣሕመድ

ቍ.ሰ 116266 / 201820 (256)

ቦርድ ምስንዳእ

ዮሴፍ ሃይለማርያም

ምሉኦብርሃን ሃብተገብርኤል

ተሰፋ-ኣለም ዮማን

ሙሴ ገ/ኣግዚኦብሄር

ቍ.ሰ 201820 (250)

ፋክሲ. 127749 - ቍ.ሳ.ጸ. 247

ለይ-ኣውት

ፍርቲና ኤፍሬም ትንሱእ ፍሰሃዩ

ሳምራዊት ሃብተ ሰሎሚ ኣፈወርቂ

ፋዋና ኣድም

ምዘርጋሕ ጋዜጣ

ቍ.ሰ.113395-07588045

ምልክታ

ቍ.ሰ 125013 - ቍ.ሳ.ጸ 1284

ትንታኔ ዜና

ሚናላም አብርሃም

አሻቻሊ ሳቦቤናት ክለማዊ ለውጥ ዓለምና

ዓለምና አብዚ ሕጂ እዋን ቦቲ ካብ ነዊሕ ዓመታት ኣትሒቲ ክዘረበሉ ዝጸንሐ ክለማዊ ለውጥ እዩ ትሳቕ ዘላ። ሓድሽ ክብረ-ወሰን ዝተሓሰመ መጠን መቐንቲ፡ ኣብ ሓይሎ ሃገራት ሰፍ ዘይብል ማሕበረ ቁጠባዊ ቅልውላው ከሰብ'ውን ዳርጋ ናይ መዓልታዊ ተርጓሚ እዩ ኮይኑ ዘሎ። ኣብ ፈለማ ሳቦቤናቲ ቀለል ዝመሰል ዝከበረ ክለማዊ ለውጥ ኣብዚ ሕጂ ሰዓት፡ ከቢድ ዋጋ ከኸፍል ምዕተብና'ውን ዘገርም ኣይኮነን። ሓይሎ ሊቃውንቲ ዓለምና ኣቐዲሞም፡ ክለማዊ ለውጥ ንምቁጽጻር፡ ሃገራት ናይ ሓጺር እዋን መደባተን ክሕንጽጹ ተላብዮም እዮም። ይኹን'ምበር ሃገራት ዓለም፡ ዋላ ኳ መብጽዓታት ክኣትዎ እንተተሰምዑ፡ ኣብ ተግባራዊነቲ ግን ጸዕርታት ኣየዮን። በዚ ኸኣ ክለማዊ ለውጥ፡ ኣብ ዝመጽእ ቀረባ ዓመታት፡ ብዘተደለ መልክዑ ክቐጽል ከምዝኸኣል እዩ ግምታት ዘሎ።

ኣብታ ሕልፊ ካልኣት ኣህጉራት ኣዘዮ ተሃሊዮ ዘላ ኣውሮጳ ጥራሕ፡ መዓልታዊ ብኣማኢት ዝቐጽሩ ሰባት እዮም ምስ ልዑል ዋጁ ብዘተኣሳሰር ሕመማት ዝሞቱ ዘለዉ። ኣብ ሓይሎ ሃገራት ናይቲ ኣህጉር ተኸሲቲ ዘሎ ልዑል ዋጁ፡ ሰፍ ዘይብል ማሕበረ-ቁጠባዊ ቅልውላዋ'ውን ኣሰጊዑ ከም ዘሎ ይግለጽ። ፈረንሳይ ብሪጣንያን ስጳኛን ዝርከቡኦን ሓይሎ ሃገራት ናይታ ኣህጉር፡ መዓልታዊ ክኣብ 40 ዲሲንተሚዮን ልዕሊኡን ዝበጽሕ መጠን መቐንቲ እዩን ዘመዝገቦ ዘለዎ። እዚ ከኣ ንሓይሎ ብዕድመ ዝሸምገሉን ካልኣት ናይ ጥዕና ጸገማት ዘለዎምን ዘይብሉምን ሰባት፡ ንሕመም ወቐዒ ኣቃሊዑም ይርከብ ኣሎ። ቅድሚ ሎሚ ተራእዮም ዘይፈልጡ ናይ ቁርቡት ሕመማት'ውን ምስ ልዑል ዋጁ ኣብታ ኣህጉር ክረኣዩ ጀሚሮም ኣለዉ። እዚ ኣብ ገለ ክብራት ኣውሮጳ ምስ ብርቱብ መቐንቲ ተኣሳሲሩ ዝረኣ ዘሎ ናይ ቁርቡት ሕመማት፡ ምስ ብርቱብ ሱኣ ዝተኣሳሰር ምልክታት ከም ዘለዎ ክኣሊታት ይሕብሩ። ብዚያንዚ፡ ብሰንክ'ቲ ኣብ ሰፊሕ ክብራት ፈረንሳይ ተኸሲቲ ዘሎ ባርዕ ጫኔ ኣሲታት 220 ሺሕ ሰባት ካብ ኣባይቶም ክመዘበሉ ተገዲዶም ኣለዉ። ኣብ ስጳኛ እውን ብተመሳሳሊ ምክንያት ልዕሊ 70 ሺሕ ሰባት ካብ ኣባይቶም ግዲዞም ኣለዉ። ብፍላይ ስጳኛ፡ ቦቲ “ኣዝዩ ሓድጽ” ዝበሉሉ ሓዲጋ ባርዕ መርር፡ ንመጀመርታ እዋን ህጹጽ ናይ ሓዲጋ እዋን ድንጋገ ኣዊጃ ኣላ።

ብሰንክ'ቲ ኣብ መላእ ዓለም ዝርኣ ዘሎ ወሰኽ መጠን መቐንቲ፡ መጠን ግዝፊ ናይቶም ኣብ ዝተፈላለዩ ክብራት ዝርከቡ ኣኻውሕ በረድ እናነሰ እዩ ዝኸይድ ዘሎ። ገለ ኣብታት ምስ እንምልኮ፡ ኣብ

ጥርዚ ናይቲ ዝከውሕ እምባ ናይ ዓለምና ዝኸነ ክለማንጃር ዝርከብ ቀጸላ በረድ፡ ኣብዚ ሕጂ እዋን ዳርጋ 80 ሚሊታዊቲ መኸኹ ጠፊኡ እዩ። ብተወሳኺ፡ እቲ ብሸንኽ ህንዲ ኣብ ዝርከብ ክፋል ሰንሰለታዊ እምባታት ሂማሊያ ዘሎ በረድ እውን ክኣብ 2035 ኩሉ ክመክኽ ከም ዝኸኣል እዩ ዝእመት ዘሎ።

ልዕሊ ሕመም ወቐዒ፡ ኣብዚ እዋን ንኣህጉር ኣውሮጳ ኣዝዩ ኣሻቻሊ ኮይኑ ዘሎ ጉዳይ እንተ ደኣ ሃልዩ፡ ኣብ ስጳኛን ፈረንሳይን ተኸሲቲ ዘሎ ባርዕ መርር እዩ። ቦቲ ናብ ሰፊሕ ክብራት ልኪሙ ዘሎ ባርዕ መርር፡ ኣብ ኣሲታት 630 ሺሕ ሄክታር ዝሰፍሓቲ መሬት ዝከበረ ቆጥቋታትን ሕርሻን ብኣዊ ተሃሚኹ ኣሎ። ኣብ ዝተሓለፈ ዓመት፡ ኣብ ኣውሮጳ ልዑል ዋጁ ብዘጠገሶ ባርዕ መርር፡ ልዕሊ 400 ሺሕ ሄክታር ዝሰፍሓቲ ጫካታትን ዘራእትን ብኣዊ ከም እተሃሞኽ እዮም ናይ ሽዑ ጽብጻባት ዘመልከቲ። በዚ ከኣ፡ ሳቦቤናት ክለማዊ ለውጥ ካብ ዓመት ናብ ዓመት እናበኣሰ ይመጽእ ምህላዉ ኢና ክንርዳእ ንክኣል፡ ብዚያንዚ፡ ኣብዚ ዝተሓለፈ ቀረባ እዋናት፡ ኣብ ፈረንሳይ ልዕሊ 300 መንበሪ ኣባይቲ፡ ኣብ ስጳኛ ድማ ኣሲታት 100 ኣባይቲ ብኣዊ ነዲዶም እዮም። ብኣራጃ፡ ኣብ ትሕተ ቅርጺ ናይዞን ሃገራት ብኣማኢት ሚልዮናት ዶላር ዝግመት ክኣራታት ወራዳ ይርከቡ።

ኣፍሪቃ እውን ዋላ ደኣ ምስ ኣውሮጳ ዘይመጣጠን ይኹን'ምበር፡ ብገለ ሸንኻታ ግን ቦቲ ‘ኣሊናን’ ዝተሰማየ ምዝቦ ከታታት ኣየር ተጽልዖ እዩ ትርከብ ዘላ። ሓይሎ ሃገራት ኣፍሪቃ እኹል ዝኾነ ክረኽብ ዘይምክኣለን ድማ፡ ናይዚ ውጽኢት እዩ። እኹል ዝኾነ ዘይምርኮቡ ኣብ ጽላት ሕርሻ፡ ቀረብ ማይ ውሕሰት መዝገብ ህዝባዊ ጥዕናን ከቢድ ኣሊታዊ ሳቦቤን እዩ

ዘኸነሉ። ሰለዚ፡ ክለማዊ ለውጥ ኣብ ኩሉ ጽላታት እዩ ኣሊታዊ ሳቦቤናቲ ዘርኣ ዘሎ እንተ በልና ምግናን ኣይኮነን።

ብኣራጃ ክረኣ እንከሎ፡ ኣብ ወርሒ እዚኣ፡ ኣብ መላእ ዓለም ሓድሽ ክብረ ወሰን ዝተሓሰመ መጠን መቐንቲ እዩ ተመዝገቡ ዘሎ። እዚ ከኣ፡ ኣብ መዓልታዊ ንጥፈታት ወዲ ሱብ ከቢድ ጸገማት ከኸኸል ንወዘዘ ኣለና። ብመሰረት ዝተኸበረ መጽናዕትታት፡ ኣብ ኣውሮጳ፡ ኣብ መዓልታ ናይዚ ኣተናዮ ዘለና ዘመን ብሰንክ ልዑል ዋጁ ዓመታዊ ካብ 8 ሺሕ ክኣብ 80 ሺሕ ሰባት ክሞቱ ከም ዝኸኣሉ ግምታት ኣሎ። እዚ እዩ ከኣ ነቲ ንብዙሓት ሃገራት ናይቲ ኣህጉር ሓድጽነቲ ከርእየን ጀሚሩ ዘሎ ክለማዊ ለውጥ መሊሱ ኣሸቻሊ ዝኾነ። ሃገራት ዓለም፡ እንተ ደኣ ናይ ሓጺርን ነዊሕን እዋን መደባተን ሓንጻጸን ንመጠን ተጠቃምነት በክልቲ ጋዛት ክክኤዩሉ ብዕቲብ ዘይሰራሕኩ እዚ ሕጂ ንወዘዘ ዘለና ሳቦቤናት ክለማዊ ለውጥ፡ ምስቲ ኣብ መዓልታ ናይዚ ዘመን

ሰዓቡ ዘጋጥም ክኸጸር እንከሎ ናይ ሰማይን መሬትን ፍልልይ ክህሉዎ ምዃን፡ እቶም ነቲ መጽናዕትታት ዘቐዱ ተመራመርቲ የጠንቅቑ።

ምክንያቲ፡ ኣኻውሕ በረድ ዓለምና በዚ ዘለዎ ናህርን ልዕሊኡን ምግባን እንተ ቀጸሉ፡ ድሕሪ ሓደት ዓመታት ንመጠን ምልኣት ባሕሪ ከም ዝውሰኽ ገይሩ ኣብ ደንደስ ባሕሪ ኣብ ልዕሊ ዝርከብ ክተማታት ከሰቦ ዝኸኣል ጸገማት ብቐለሉ ዝግመት ኣይኮነን። ሓደ ካብ ቀንዲ ሳቦቤናት ምውሳኽ ምልኣት ባሕሪ ኮይኑ ዝጥቀሱ ሓዲጋታት ዕልቐልቐ ማይ እዩ። ምስ ምውሳኽ ምግባን ኣኻውሕ በረድ፡ ሓይሎ ኣብቲ ክብራት ዝርከብ ዓድታት ከዕለቐልቐ እዩን ማለት እዩ። እዚ ከኣ፡ ኣብ ሰብን ንብረትን ዘውርዶ ጉድኣት ቀለል ከም ዘይከውን እዩ ዝግለጽ።

ህዝቢ ዓለም ድሮ ብሳቦቤናት ክለማዊ ለውጥ ክሳቕ ጀሚሩ ኣሎ። ኣብ ብዙሓት ሃገራት፡ ሰፍ ዘይብል ሰባዊን ንጥታዊን ክሳራ ይወርድ ኣሎ። ዓለምና ተንክኻ

ዘላ መጠን ካርቦን ምስ ዘይትንክዮ ከኣ፡ እቲ ዝወርድ ዘሎ ከቢድ ክሳራታት ድሕሪ ግዜ ብዕጽፍታት ክግብ ይኸኣል እዩ። በዚ ምክንያት እምበኣር'የም በክልቲ ጋዛት ብህጹጽን ጽንዕን ኣገብብ ክድረቲ

ከም ዘለዎም ካብ ብዙሓት ምሁራት ናይዚ ዓለም መተሓሰቢ ዝቐርብ ዘሎ። በክልቲ ጋዛት፡ ከም ምትካኽ ካርቦን ዳይኦክሳይድን ሚተይንን ዝኣመሰሉ ኮይኖም፡ ናብ ጠፈር ብምዕራግ ንመላእ ዓለም ከቢድ ዕንወት ዘውርዱ እዮም። ንምግታኣም ወይ ንምድራቶም ኣድማኒ ሰጉምቲ ክውሰድ እንተ ዘይተኻኣሉ ግን መጠን መቐንቲ ዓለምና ሓድሽ ክብረ ወሰን እናሓዘ ብምኻድ፡ ብሕጂ ንዝመጽኡ ወለዶታት ኣብ ከቢድ ሓዲጋ ከውድቐም ምዃን እዩ መጠንቐቐታ ዝውሃብ ዘሎ። ኣብ 2015፡ ሃገራት ዓለም ኣብ ፓሪስ - ፈረንሳይ ኣብ ዘቐጸሉ ዋህ፡ መጠን ወሰኽ ዓለማዊ ዋጁ ኣብ 1.5 ዲጊ ንምድራት መብጽዓታት ኣትዮን እኳ እንተ ነበሩ፡ እቲ ዝኣተዎሉ መብጽዓታት ግን ኣብ ባይታ ዋጊት ክጥቀስ ዝኸኣል ፍረ ከም ዘይተረኽቦ እዩ ክግለጽ ጸኒሖ።

መጠን ዓለማዊ ዋጁ፡ ካብ ዘበ ኢንዱስትሪያዊ ሰውራ ንደሓር ጥራይ ብ 1.1 ዲጊ ከም ዝወሰኸ ዝጠቐሱ ክኣሊታት ስነ ኣኮቢ፡ ህላወ ከም ከሰል፡ ካርቦንን ሚተይንን ዝኣመሰሉ በክልቲ ጋዛት ኣብ ጠፈር ናብ ባይ ንምውራድ፡ ሃገራት ዓለም ብዕቲብ ክሰርሓ ብተደጋጋሚ ክጽውዑ ጸኒሖም እዮም። ካብ 2010 ክኣብ 2020 ኣብ ዝከበረ እዋን፡ ኣብ'ተን ብክለማዊ ለውጥ ብዘከሰብ ባህርያዊ ሓዲጋታት ዝያዳ ዝተቐልጹ ሃገራት፡ ቁጽሪ ናይቶም ብዕልቐልቐ ደርቁ ባርዕ ጫካን ህቡላዊ ዝኾነን ዝሞቱ ዜጋታት፡ ምስ ናይ ዝተሓለፈ እዋናት ክኸጸር እንከሎ፡ እቲ ኣሃዝ ብ15 ዕጽፊ ከም ዝቐደ እዮም ጽብጻባት ዘመልከቲ።

ቃለ - መጻሕፍት

አብርሃም ዘርአ (ወዲ-ሃለቃ)

“ኤርትራ አብ ሳዋ አላ፡ ሳዋ ከአ አብ ኤርትራ” ተመራቂ 38 ዙርያ አበል ዮናስ

ክብራት አገልግሎት ገዢ ሓጻን ኤርትራ ብሉላት አብ ወጻኢ ዝቐመጡ ኤርትራውያን መንግሥታዊ፡ ኣብ ዝተፈለገሉ እዋናት ምስ ዝተፈለገሉ ዘርፍታት ናብ ሳዋ ብምምጻጽ ብምውራድን ግበራ ሃሊፎ ኣገልግሎትም ይፍጽሙ እያ፡ ኣብ ናይ ርብሶ ሕጋዊ ገዢ ሓጻን ኤርትራ ድሜ ካብ ለገደን ናብ ሳዋ ብምውራድ ምስ 38 ዙርያ ተገለጹ ግበራ ሃሊፎ ኣገልግሎት ፈጽሞ ምስ ዝተመረቐ መንግሥታዊ ኣበል ዮናስ ቃለ-መገባወጥ ኣካይደና ምዃርና ይፍለጥ፡ ንሓሚ 2ይን መወጃታን ክፍል ይህብ፡

ሕቶ - ገዢ ልምድ ወተሃደራዊ ታሰባዝነት ከመይ ተፈጻሚ ይኮን?

ዓቕሊን ትዕዛብን እንተ ደሊ ሓጻን ከሉ እዩ ዝምነኹ፡ ርእሻን እንተ ደሊ እኣሚገዞ፡ ከሉ ነገራት ቀለል እዩ፡ ካብ ጉዳን ናዕራን ወተሃደራዊ ሰልፊ ምፍታሕ ብረት፡ ምጽጻር፡ ጨመተ ተኸሲ፡ እግሪ ጉዳይ ሰልፊ... ብምራልን ተወጋይነትን ተዘገመ፡ ብፍላይ ኣብ ሰልፊ ፍላይ ትምህርቲ ኢኻ ትመዛገብ፡ ካብ ጸላኤ ከመይ ገደርካ ትኸውል - ምሃሃል ዝበል ኣሉ፡ ተኸሲን ምንጻጻታን፡ ልማን ጸላኤ ከመይ ገደርካ ተለጊጽ ርሕቀት ናይ ጸላኤ ምሃሃት፡ ቅርጺ መሬት ምጽናዕን ምሃሃትን ትሓት ደዩ ቢጅኹ ገልገል ደዩ ሰሃብ ወይ ሰራር፡ እብታት ከሉ ኣብኡ ኢኻ ትመዛገብ፡ ብሓፈሻ ‘ከተመለሽ’ ናይ ከፍት ትመዛገብ ኢኹ፡ ብፍላይ ኣብቲ ተኸሲን ምንጻጻታን ዝበል ትምህርቲ ክልተ ጉጅለታት እዩን ዘለዩ፡ ተንቃላቂነትን ጉልበነትን እዩን ዝበሉ፡ ንኣብነት እኣ ኣብ ጉጅለ ተንቃላቂነት ከይነ መራሕ ናይታ ጉጅለ እዩ ዘይራ፡ ብልህነት ከፍት ከመይ ከም ዝዩዎ ብህደው ተማሃርኹ፡ እዚ ታሪኻዊ ወርሻ ኣብታትና ስለ ዝኾነ ክንፈልግ ግበራ እዩ፡ ሃገርካ ክትሰጽፍ ከተልዎን እንተ ደሊ ኃይሉ ክትፈልጥ ኣሎ፡

- ጸላኤ ከመይ ገደርካ ትሰጽፍ ፍልጠት ስለ ዝኾነ ኣብታ ናይ ፈለግ ግብ ተኸሲ ምስ ሰሃብ ኣይፈራሕኩሽ ከመይ ተሰምዖ?

ዋላ ሓንቲ ደንበርጽ ኣይበለን፡
- ሓቕኻ ዲኻ
ናይ ብሓቂ!...

ኣቃለልኻ እብ ኣይገርእዮ፡ ደብረ ከአ ብፍላይ ኣብቲ ተኸሲን ምንጻጻታን

አበል ምስ መተዓልምቲ

መራሕ ጉጅለቡ በቐደ እዩ፡ ምስመር ደፍዓት ኣብዩ ብሉሕ እዩ፡ “ሓፍ በል ተበክብሩ” ክትብሉም እንኳን ኣብ ናይ ብሓቂ ከፍት ዘለኻ ከይት እዩ ዝሰማዕ፡ ብዘለ ሸኽ ክርጽፍ እንኳን ኣብዩ ከምዕብልን ከመርሕን ከም ዝኸልፈውን ይርደኡ እዩ፡ ካብ ሳዋ ወገን ዝደለቡምን ዝኸሰቡምን ነገራት ብሉሕ እዩ፡ ከም ሰበውን ጌጋይ ዝቐበል ንቐደሚት ዝምነኹ ሰበ እዩ፡ እዚ ከኣ ካብ ሰድራይን ደቂ ሳዋን ዝተመዛገቡም ፍልጠት እዩ፡

- ሕራይ ኣበል ናብ ሳዋ ከተቐንዘ ዝደርኸኩ ጅግኡ እንታይ እዩ ብሓፈሻ ተራ ሰድራኻ ከመይ ትገልጽ?

ኣነ ጸበቕ መዓዲ ኣተዓላዊ ክኸበን ናብ ሳዋ ወገን ሃሊፎ ግበራይ ክፍጽምን ዝደርኸኩ ሰድራይ እዩ፡ ሰድራይ ካብ ቀደም ናይ ሃገር ስሜት ዘለዎም ዜጋታት እዩ፡ ካብኹም ብሃገርምን ህዝቡን ዝኸሰቡን ዝገደሉን ሰባት እዩ፡ ኣብ ደኑ ሃገር ኣብ ዘገለጹ ዝተፈለገ ሃዋጊታት ክከተሉን እዩም ከበርከቱን ብቐጸል እዩም ስለ ዝበርከ፡ ናብም ኣሰር ክኸበን ክኸተልን ኣኽኢሉ እዩ፡ ከም ወጽኢት ናይዚ ድሜ ወዲ 9 ዓመት እንኳን ናብ ኤርትራ ከም ዝመጸእ ዝበዱ ግም እዩ፡ ንኣብታት 6 ዓመት ካብ ማእሰይ ክከበ 2ይ ደረጃ ትምህርቲ ኣበዘለ ኣብ ሃገሪ ተማሃራ፡ ናይ ኤርትራ ባህልን ስምምነርኹ ታሪኽን መንነትን ድሜ ኣበዘለ መሰረት ንክኸበን ኣኽኢሉ፡ እዚ ከኣ ሳዋ መንግሥትን ትግዛትን ናይ ወለደይ እዩ፡ እዚ ሕጂ ትሰምዖ ዘለኻ ትግዛታዊ ኣብዚ መጽሓ ዝተመዛገቡም እዩ፡ ስለዚ ተራ ናይ ሰድራይ ኣበዘለ ተራብኻ ዝውጽኦ ኣይከብን፡

- ኣብ ሳዋ ዘኸሰቡኩን ዝኸሰቡኩን እንታይ ነይሩ?

እዋእ! ዘኸሰቡኩም ብሉሕ ነገራት እዩ፡

ሓይ እቲ ኣብኡ ዝኸሰቡኩም ‘ፍቓል ላይና’ ኣሉ፡ እቲ ኣብኡ ዘዋርሑም ብሉሕን ጸላኤ ብቐዳንታ ሓፍታዊ ምዃን ብሓፈሻ ግን እቲ ኣብኡ ዘዋርሑም ንቐዳንታ ብልሕን ፍቓሪ ሰራሕን ጸበቕ ኣተሓሳዩን እዩ፡ ግዕዱ እቲ ከሉ ኣብ ሳዋ ዝደርከቡ ኣብ ፍራ ንመመረቓታ ባህሉ ክከርኢ እንኳን ትሕንብ ቢታ፡

ብፍላይ ኣብታ ምስ መተዓልምቲ ናይ ምፍልይ ህዋት፡ ፍቓሪ ሳዋ ማዕረ ክንደይ ርብን ምዃን ተረጺኡ፡ ከም ገለ ከይዩ፡ ምስኡም እንኳን ደር ክፍጽም ጀመረ፡ እታ ዝኸሰቡኩን ሃገር እዚ ኣይራ ክበዝእ እዩና፡ ልማይ ከም ዝደረሰኩ ደማ ተፈለጠ፡

- ከሓትታ እዩ ናይ ሳዋ ከመይ በጻዊዮ?

ሓቂ ዘረገ ይኸደኻ እዩ፡ ካብ ኣብዩ ቐራሪ ናብ ኣብዩ ሃርን ጸሓይን ዘለዎ ቦታ ስለ ዝመጽኹ ቁሩብ ግር ኣለኒ ነይሩ፡ ከምቲ ኣብ ፈለግ ዝበልኩኻ ዋላ ጸበቕ ይኸኸን ሕሙቕ ይጽናዕ፡ ግርሰይ ኣኣሚጽ ስለ ዝወረደኩ ዋላ ሓንቲ ኣይዓጀበን፡ እናለመደኩም ስለ ዝመጽኩ ኣይከበደን፡

- ካብቲ ከሉ ኣብ ሳዋ ዝተመዛገቡም ወተሃደራዊ ሃዋጊታት ግንኻ ብፍላይ ዝምነኩኩ ዝበረ እንታይ እዩ?

ኣብቲ ዝመዓብ ዝበረ ትምህርቲ ኣይፈልገኩምን ነይሩ፡ ምጽጻር በኡ ሰልፊ በኡ ታሰባዊ ህይወት ነይሩ፡ ካብ ከሉ ግዳይ እቲ ዝምነኩ ግን ጨመተ ተኸሲ እዩ፡ ጨመተ ተኸሲ ካብቲ ዝህጸዎ ዝበርከ እዩ፡ ዝፈለገኩኩ ከኣ ጉዳ ናግሪት ኣብዩ ደስ ይበህኒ ነይሩ፡ ብፍላይ ኣብ ወጋሕታ ጸሓይ እናወረደኻን ከምኡ ከኣ ጸሓይ እናወረደኻን ምስቲ ቅርጺ ናይ ሳዋ ፍልይ ናይ ተፈጥሮኣዊ ጽኑዕ ከም እተሰማዕቶ ይገባዕ፡ ኣብ ህይወትኻ ገለ ክርዓኣ ዘይክፈል ጸበቕ መንፈስውን ይሰማዕ እዩ ኣብ ሳዋ፡ ብሓፈራ ንሕኡ ‘ኢንጅሮ’ እናበርከ ኢኻ ትግዛቲ፡ ምርጽ ስለ ዝበልኩ እዩ እምበር ዋላ ሰልፊ እውንት ይምነኩ ነይሩ እዩ፡ ኣብ ሰልፊ ብፍላይ መራሕ ሓይልኻ ግዕዱ ኣሉ ክኸዘዞ እንኳን ናብ ሓፈሻ ሰበን ሓይልን ኢኻ ትልወዮ፡

- ኣብ ሳዋ ንመሃላኩም ዘርፍ ብክሉብ ብዘገ ክበርታት ቃልኸን

መኸተን ህዘኪ ኤርትራ ብዘተፈለገ ሰብኣዊ ሃገር ይወግዞም ነይሩ፡ ከመይ ትዝርዝር እንታይ ከሲብሉ ትበል?

ኣነ እዚ ሓይ ካብቲ ዝበርመኒን ዝሰለገገኒን ዝበረ እዩ፡ ግበራ ተምህርቲ ኢና ቀሰምናል፡ ዝተፈለገ ኣርጋሰትታትን ዘቦታትን ዝከፍኩ እዩ እቲ ግም ዝምህርኹ፡ ምልክቲ ዘር 20 ሸኽ ዝኸውን መንግሥታዊ ብሓይ ኣብ ሓንቲ መጽሓፍ ክክቐሐኽ እንኳን ካብቲ ዘኸሰቡኩ ሃገር እዩ፡ ሓፍታት ኣብዩ ግዳላት እዩ፡ እቲ ነቲ መንግሥታዊ ምንቃሕ ዝከበርዎ መደባት ኣብዩ ጸበቕ እዩ፡ በዚ ኢጋጣሚ ከመዓየዮም ንደሊ፡ መንግሥታዊ ኤርትራ ኣብ ከሉ ነገራት በሊሕን ብሉጽን ክኸውን ተወፍቶም እዩም ዘረጸኡ፡ ብሓፈራ ነቲ መንግሥታዊ ኣብ ሳዋ ከም ብሓፈሻ እዩም ዝበርከዎ፡ ግዳላትን ግደላትን ሰባት ንክኸውን ይደኽሙ፡ ስለዚ ብፍትሒ ግዳ ክበልጽ እንኳን መንግሥታዊ ኤርትራ ከም ብሓፈሻ ዝበረኩሉ ቦታ እዩ፡

- ጸሐይ ናይ ሳዋ ሳዋትኻን ኣለይትኻን ከመይ ትገልጽ እንታይ እዩም ዝበሉኩም ነይርዎ?

ናይ ኣለይትና ጸሐይም በዩን ክልኮ እዩ፡ ወለደኻ እዩ፡ ብሉጽት ካን ንክኸውን እዩም ዝደርኩ፡ ለይትን ቀንቲን ብፍጽም ኣይደቅሱን እዩ፡ ከም ኣብነት ኣብ ሰልፊ ደህንነት ስራሕ... ሓይላት ካን ንክኸውን ይደኽሙ፡ ኣብ ንሓይሕደና ምስኩን ኣብ ጥቓና ዘለዎ ሓይልታት የወዳደሩና፡ ካብ ብደረጃ ጋንታታት ጀመርካ ናይ መን ሓይላ፡ ሰሃብኩ ብርጋድ፡ ክሰራዊት ኣብ ዝተፈለገ ወተሃደራዊ ትምህርቲ ብልጽቲ ከይና ትወጽእ ድሜ ናይ ልም ይጽዕሩ፡ ብሉጽ ሰባት እዩ፡ ምስ ንክኸውን ድሜ ወንሩ ሕገግ ይበሉ፡ ዘላኹም ፍልጠት ሕንኩኽ ኣበሉም እዩም ዘርከቡኹ፡

- ተቐጻሊት ትፈልጥዮ?

(ሱሓቕ) ምስ ደቂ ሓይላይዶ ከመይ ደኣ፡ ኣብኡ ዝኸሰቡ ጉድለት ምስ ትፍጽም ከም ግዳይ ጉድለት ስለተወሰደ ትቐንድ፡ ንኣብ ወይ ግዳ ጉድለት ዝበል የለን፡ ብሃንኪ ሽለልትት ትጽገሰ እብኩት ሰባት ኣብ ሓይጋ ክኸውድቅ ስለትኸል፡ ናይ ሳዋ ከሉ ሃገር ዘበርመን ሞግም፡ ብፍላይ ብወልቂ ዘጋም ጌጋ እንተ ደሊ ዘይከይድ ነታ ጉድለት ፍሓርም ንምውጻዩ ብተብር ስለ ትበል፡ ብተብር ስለ ትመዛገብ ብተብር ደማ ትቐንድ፡ ግን ኣብ መወጃታ ይርከብዎ ትጸረመላ ድሜ፡ ቢቃ እዚ እዩ፡

- ሕራይ ኣበል በዚ ኢጋጣሚ ክም ኣብ ድጻዎራ ዝቐመጡ ዘወ ኤርትራውያን መንግሥታዊ እንታይ መልእኽቲ መሕለፍቲዎ?

ሳዋ ከምቲ ብዘለ ወተሃደራዊ ዝበል ኣይከብን፡ ሳዋ ንሓይ መንግሥታዊ ብሉጽ ሰብ ክኸውን ከይፈለገት

እትሰርክ ኣይ እዩ ክበሉም እዩ፡ ብሓይ ፍጥነት ንቐደሚት ከም ትወጽዎ እትሰር መንግሥታዊ ህይወትን ምዃልን ዝኸሰቡ ብር እዩ፡ ብልሕን ቅሶ ኣተሓሳዩን ናብ ሳዋ ከይደኣ እትምጽእን ነገራት እዩን ክበሉም እዩ፡ ግደም ክላይ እንተ ደሊ ከይናም ናብ ሳዋ መጽሓም እዩም ብህደው ዝፈለገዎ፡ ምስ ከሉም ሕብረ ብደረጃና እትራኸብን ቋንቋታት ሃገርና እትመዛገብን እትተግራረኽን ቦታ እዩ፡ ግዳይ ሕጂ ከሉም ኣዕኹኸቲ ኣንተኸት እቲ ቀንዲ ግርኬ ወዲ ግሓር እዩ፡ ኤርትራ ኣብ ሳዋ ኣላ ሳዋ ከአ ኣብ ኤርትራ ኣላ፡ ምስ ከሉም ደቂ ሃገሪን ግደምን ተፈልፍ መጽሓ፡ ምስ ደቂ ናቕፋ ከረኹ ማይም ደቀምሓረ ባረንቲ ግረኹ ግሳብ... ቢቃ ክንደይ ከበሉ እዩ - ንኸሉ ኣብ ሳዋ ኢኻ ትረኽብን ትላለዩን፡ ብዘገ እቲ ቦታን ባህልን ከሉ እዩም ዘበልኣን ዝገዛኣን ነይርዎ፡ እዚ ግዳ ሃገር እዩ፡ ማልዮናት ከፈልኻ እውን ክትረኽቡ ኣይትኸልን ኢኹ፡ ዝኸሰ ሰብ ቀለል

ከመዓሉ ይኸል እዩ፡ እንተኸሰ ኣነ ዝዚ ምርኮይሮ ዕድላይ እዩ ዝበል፡ ስለዚ ናብ ብሃዋ ከይደኩም ምስ ግድኽምን ባህልኩምን ተላላይ ክበሉም እዩ፡

- ቅድሚ ምዝምና ዕድል ከበዛ

ነም ሓቕኻ ኣበል ክኸውን ዝጽዕ ወለደ - ኣይደን ኣይደን ኣመዓየዮም፡ ምዃንዮቲ ፍቓሪ ናይ ሃገሪ ዝመዓኒ ቀዳሚ መምህራይ እዩ፡ ግዳላት ካብ ኮል ደበይ ግደን ተመዓየን ወዲ መምህርን ጀመርካ ክኸሰ ታሕቲ ዘወ ኣለይቲ መንግሥታዊ ንደቂ ሓይላይ፡ ግንኻ ከመዓየን እዩ፡

የቐጽልና!

አበል ምስ ወላዲቱን ሓፍቲን

ጥህደር ጃጋኑ

ሽሞንዲ ዑቕባሚካኤል

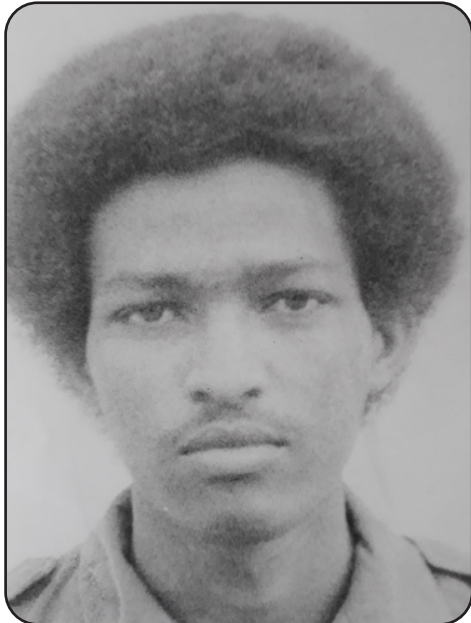
3ይን መወዳእታን ክፋል

ፈረሰኛ አጋር ሓኪም

አብ ካልኣይ ክፋል ዓንቀጽ ናይዚ ኣርእሲ፡ መንግስቲ ኢትዮጵያ፡ ብ1998 ኣብ ልዕሊ ኣርትራ ዳግማይ ወራር ምስ ኣወጀ፡ ሓኪል ኣሰፋው ሰንክልና ኣሰራ ከደባለ ምስ ብዙሓት ብጽቲ ናብ ቅድመ ማኅበር ኮምፕዩተር ናብቲ ማኅበር ምስ ተጸንቦረ፡ ንዕኡ ዝፈልጡ መቻልታቲ ተቐብሎም፡ ብምክንያት ሰንክልናኡ ናብ ቅድመ ማኅበር ክመጽእ ኮም ዘይግባእ ኮም ዝበለጸሉን ንሱ ማን ኮም ዝጸገምን፡ ቦቲ ናይ ኢጋር ሓኪም ሞያኡ ክሕግም ኮም ዝክእል ኣብ ግምት ኣእትቦም ከኣ መንቀሳቐሲት ትኹም ፈረሰ ዝበሉም ኣብ ሕክምና ባሕሪ ብቐዋምን እናተንቀሳቐሱን ተጋደልትን ህዝብን ኣብ ምስቲም ብዙሕ ኣስተዋጽኦ ኮም ዝበረሰ፡ ኣብ መወዳእታ ድማ ንሓንቲ ብሕማም ሕርሲ ዝተሸገረት ኣደ ናብ ዘላቶ ዓዲ ከይዱ ወላኻ እቲ ዕሽል እንተተገድኦ ነታ ኣደ ማን ካብ ሞት ኮም ዘድሓና ገለጽና ነይርና፡ መቐጸልታ ናቲ እንሆ፡

ሓኪል፡ እንኳይ ነቲ ዕሽል ከድሕን ብዘይ ምክኣሉኻ ቅር እንተተበሉ፡ እታ ኣደ ክትድሕን ብምክኣላ ማን ተደዓላ፡ ድሕሪ ዝተወሰነ ሰዓታት እታ ኣደ ኣዕራፋ ምስ ተረጋግኡት፡ ድሕሪ ዓሰርተ

ተገደሩ፡ ብምክንያት ሽዑ ዝተኻደደ ተኻሊዋ ከኣ፡ ሓኪል ካብ ባሕሪ-3 ናብታ ኣብ ኣረሞ ዝበረት ብርጌድ ሃብቶም ሰጊድ (ወዲ ሰጊድ) ኮም ሓኪም ብርጌድ ተመደቡ፡

ሓኪል ኣብ መደበር ታዕሊም ሳዋ

ኮምዚ ልዕል ኣሉ ዝተገልጹ ምስ ምውሳኽ ዓቕሚ ሱቤ ኣወዳደባ ኣሃዱታት'ውን እናወሰነ መጽሓ፡ ብኡ መጠን ናይ ኢጋር ሓኪም፡ ኣፕራተራት፡ ፋይናንስ ካልኣት ስታፋትን ምውሳኽ ዓቕሚ ሞያዊ ክኣል ስለ ዘድሊ፡ ኣብቲ ብደረጃ ብርጌድ ዝተወሰደ ኢጋር ሓኪም ናይ ምስልጣን ሰገምቲ ሓኪል ብዓቕሙ ኣብቲ ብርጌድ ክሳብ ሰለሰተ ናይ ኢጋር ሓኪም ኮርሳት ኣውጸሉ፡ ምስ ህዝቢ ብምርድዳኡ ኣብ ገበላታት ቀጽሪ ዝውቶም ብምዃን፡

መዓልቲ ናብ ሕክምና ባሕሪ-3 ክትመጽእ፡ ሕክምና ባሕሪ-3 እንተተበሉ ረኺባታ ማን ኣብ ናይ ዝኾነ ሕክምና ሰራዊት ከይዳ ነቲ ተሰፍዖ ዘሉ ክፋል ከተፍትሖ ኮም ዘለዎ ኣረጃኢ፡ ፊውሳ ቃዝን ረኽብን ሂቡ ተፋቶ፡ እንተኹኡ እታ ኣደ ኣብ ቆጸራ ኣይመጽኡትን፡ ሓኪል፡ ምናልባት ናብ ካልእ ሕክምና ከይዳ ትኸውን ዝበል መደምደምታ ገይሩ ቀበዱ፡

ድሕሪዚ፡ ከታት ተቐያይሩ ሕክምና እንዳ-3 ካብቲ ቦታ ተንቀሳቐሳ ናብ ካልእ ክብሊ ክትከይድ ከላ፡ ሓኪል'ውን ኣሃዱ ቀየረ፡ ድሕሪ ቀዳማይ ወራር ጋንታ ክሳብ 50 ብዘሒ ኣባላት ብምስቓፍ፡ ካብ መጠን ንላዕሊ ዓቕሚ ሱብ ብምውሳኽ ዝቐበለ ተፈጠሩ ነይሩ፡ ብምክንያት'ቲ ምውሳኽ ዓቕሚ ሱቤ ተኻሊዋ ንምግባርን ሓደሳቲ ኣሃዱታት ንምምስራትን ደረኹ፡ ኣብ መንገ ቀዳማይን ካልኣይን ወራራት ወያነ ብዘተገብረ ዳግመ ምውድዳብ ከኣ ራብዐይቲ ብርጌድ ኮም ትቐውም

ኣብ ክፍሊ ወክፍ ኮርሱ ካብ 17 ክሳብ 20 ኣባላት ምሂሩ፡ ኣብ ውሽጢ ብርጌድ ብዘፈረደ ኢጋር፡ ኣብ ክፍሊ ወክፍ ጋንታ ንዝጸንሐ ሕጽረት ሓኪም፡ ከክልተ ኮም ዝምደባ ብምግባር፡ ሕጽረት ዓቕሚ ኢጋር ሓኪም ወጊዶም፡

ሓኪል፡ ኣብ ውሽጢ'ታ ብርጌድ ዝዚ ዝመሰል ናይ ውግእ ገልጠምጠም እናሕለፈ ኣብ ዝተፈለለ ቦታታት ናይቲ ማኅበር ጸንሐ፡ ሓደ መዓልቲ ጸላኢ ካልኣይ ወራር ንምጅማር መጽኹ! ኣብ ዝበለሉ ዝበረ፡ “ሓኪል ጋሻ ኣሉካ” ተባህሉ፡ ካብ ኣባላት ሰድራ ክርእዩዎ ዝመጽኡ እናመሰሉ ናብ ኢጋሪዝ ዘበረፉ ቦታ ኣምርሐ፡ ብምዕደ ምስ ተመልከተ ኹኡ ክልተ ኢጋሪዝ ኣደታት ምዃን ኣረጋገዱ፡ ሰላም ኣለውን ኣብ ቅድሚኡን ኮፍ ኣሉ ክሳብ ሓደ-ኸልተ ናይ ሕቶን መልሰን ቃላት ዝቀበሉ፡ ሓኪል በደንቲ ርእዩ ከለልዩን ፈቲት ማን ኣይፈለጠንን፡ እታ ኣደ ኹኡ ብሕፍረት ርእሳ ቀልጣዕጣዕ እናበሉትን ሕፍረት እናተሰማን፡

ንሳ እታ ካብ ሕማቕ ሕማም ሕርሲ ዝተገለጸት ምንባራ ገለጸትሉ፡ ምስጋናኡ ክትገልጽ'ያ ናብ ሓኪል መጽሓ፡ ብውሕልነት ኣብ ጸሕፊ ዝተሸገነት ደርሆ ምስ 12 እንቋቑሖ ጸብሒ ሒዞ በጺሖኹ፡ ሓኪልን ብጽቲን እናተመሰሐ ምስ እተን ኣደታት ዘፍልሓሉ ሞግብቲ ቡን እናሰተዩ ብዙሕ ኣዕሊሉምን ተመሳሪኦምን፡

ሽዑ ወያኔ ካልኣይ ወራር ንምጅማር ይቀራርብ ነይሩ፡ ኣብ ማኅበር ዓሊቲና መራብ ካብ ዛምቦሳ ክሳብ እግሪ መኸል (ክብሪ ጸርና) ሞራይ ክሳብ ሓመብተ ክፍለሞራት ኣሰለፉ ነይሩ፡ እሞ ኹኡ ከላ ዓይነት ኣጽዋር ዝግበቐ ሰራዊት፡ ብኡ መጠን ኣብ ማኅበር መራብ ሰቲትን ኣብ ማኅበር ዓሊቲን ክሳብ ዓንቀሩ ዝግበቐ ብተጋሩ ጀነራላት ዝሞራሕ ሰራዊት ኣዕለቕሊቹ ነበሩ፡ ንመራሕቲ ውግእ ኣርትራ ንምድንጋር፡ ብኹሉ ማኅበራት ናይ መናውራ (ናይ ምትላል) ምንቅስቓሳት ይግበር ነይሩ፡ እቲ ዓይኒ ንሰራ ሰራዊት ኣርትራ ማን ኣይተታለለን፡ ብወገን ቅዱሶን ማኅበር መራብ ሰቲትን'ኳ ብኣንሳብ መዋቃዕቲ እንተተኸፈተ፡ ቀንዲ ስሕብት ውግእ ናብ ማኅበር መራብ ሰቲት ምዃኑ ማን ኣይተደናገረን፡

ኣብ ወርሒ ለካይት ናይ 1999 ውጽኢቲ ኮም ዝተራእየ ከኣ፡ ሰራዊት ኢትዮጵያ ኣብ ዝገረሃላላ ሓመድ ድፋጫኡ ሰተዩ፡ ማን እቲ ንወይክ ዝተቐረቡ ኩናት ብድሕሪት'ዩ ዝበረ፡ ኮምቲ መራሕቲ ዝበሉዎ “ክንዲ ዝተኸሰረ ይኸሰር ኩናት ክቐጽልዩ!” ብዝበል ኣተሓሳስ ክሞዝኡ ስለ ዝበርግ፡ ዝነገረ እንተ ዓገወ ኩናት ክቐጽሉዎ ምዃንም ንሰራዊት ኣርትራን ዓለምን ብራህ ነበረ፡ በዚ መትከል'ዚ መሰረት ብ23 ለካይት 1999 ኣብ ክብሪ ባድመ ተራእየ ዘይፈልጥ ብዘሒ ሱብ ዝሃለቐሉ ከበድ መዋቃዕቲ ፈነወ፡ ንሰለሰተ መዓልቲ ድሕሪ ዝኸደ ናይ ምርብራብ ውግእ ሰራዊት ኣርትራ ንባድመ ንቐድሚኡ ገይሩ ናይ ኣተሓሳይ መሰሙ ኣስተኻኸሉ፡

ወያኔ ኣብ መዋቃዕቲ ባድመ ልዕሊ 10 ታዝታት ዓንጽንኦ፡ መቐጽሪ ዘይበሉ ሰራዊት'ውን ሃሊቑዎ እዮም፡ ማን ነቲ ዝወረደ ክሳብ ዘይነሃ ዝርእይ ዝበረ፡ ንባድመ ምሓዙ ሞራይ ኮም ዓቢ ዓወት ጸብጺቡን ዓሻ ሞራል ረኺቡን ኣብ 14 መጋቢት መዋቃዕቲ ብእግራ-መኸል ቀጸሉዎ፡ “ቀርሰና ደቀምሓረ ምሓዙ ኣስመራ” ዝበል መሰሰዊ ዓያቡ ንሰራዊቲን ነቲ ንብረት እንዳምቲ ክዘምት

ኣኢዱቲ፡ ጠይቂን ከረጠት ኣኽያሽ (መትሓዚ ንብረት)ን ሸለሉ ዝወፈረ ህዝብን ኣሰሪፍ ተሃንዲዱ ነቐሉ፡ ማን ኣይትሃን ኣስመራን ደቀምሓረን ክኣቲ፡ ሰድሪ መሬት ከይሓዘ ኣብ እግሪ መኸል ኣብራኹ ተሓምሸሹ፡ ልዕሊ 10 ኢጋር ክፍለ-ሞራት ወያነ ኣብኡ ሓቐቐን፡

ኣብ መንገቲ ተጽፋጺፋ ዝተረፈ ፊላታት ሰራዊት፡ ናብ ከተማታት ኣርትራ ኣትዩ ንብረት ህዝቢ ክዘምት ዝወፈረ ገባር ነበሩዎም፡ ፊላታት ሰብኡት፡ ኮምኡ'ውን ዲኖ ተኹዲን፡ በርበሪ ቋጺረን ንሰራዊት ኣርትራ ክድህላ ዝኣተዋ ኣንስትን ኣኢዱማን ምስ ሓዲነመኢን ኩናት ተሓዋዊሱ ኣሸክቲካሒ ትርኢት ኮይነ፡ ካብቲን ዝተሰለፋ 100 ታዝታት ሰራዊት ኢትዮጵያ፡ እተን 30 ተማሪብን እተን 50 ተቐጽለን፡ ውግእ እግሪ መኸል፡ ኣብ ሳልሳቲ ብፍሽሰት ናይቲ ወራሪ ስርዓት ተዘገመ፡

ንኹላቶም ካብ ሃጺይ ሃይለሰላሰ ጀሚርካ ኣብ ስልጣን ዝመጽኡ ስርዓታት ኢትዮጵያ፡ “ዓሻሽ ዝጣ ክሳብ ዝውዳኦ ይጸወት” ዝበል ምሳኤ ከይገፍሐን ከይጸበዝ፡ ከይነውሐን ከይሓደረን ሰየም ዝበለ ማዕቀፍም እዩ፡ ኮምኡ ስለ ዝኹን፡ ድሕሪ ካልኣይ ወራር ወያነ'ውን እቲ ኩናት ቀጸሉዎን ሕጂ'ውን ስርዓት ብልጽግና ክቐጽሎ ንርኢ ኣለናን፡ ስለዚ ኩናት ኢትዮ-ኣርትራ ንእንታይነት መንነት፡ ኣርትራውነትን ኮለዑ ኣርእዩና እዩ፡

ኣርትራውነት ማለት፡ ጸንዓት፡ ተወፋይነት፡ መሰዋእነት፡ ጅግንነት፡ ዘይናትካ ዘይምምናይ፡ ሓድነት፡ ምክብር፡ ናትካ ኣሕሊፍካ ዘይምሃብን ብግር ዝመጽእ ዘር ተጽዋርነትን እዩ፡ ሃገር ክትውረር እንኳ፡ ኣካላ ሰንክል ከይተረፈ ቀምሽ ኣይይ ኣሓንኩሉኒ ከደባለ ኣብ ቅድመ ማኅበር ደርኸብ፡ ኩሉ ዜጋ ዓቕሙ ዝፈቐደ ከበርክት ዝገደመሉ መድረኻት'ዩ፡ ሓኪል'ውን ንክብርታት ኣርትራውነት ክደግም'ዩ ተራእዩ፡ ሰንክልናኡ ጸይሩ ክሳብ ድሕሪ ምዝዞም ካልኣይ ወራር ኣብ መሰሪዕ ኣሃዱታት ሰራዊት ጸኒሐ፡ ካብኡ ንድሓር ማን ሕጽረት ዓቕሚ ሱብ'ውን ስለ ዘይነበረ፡ ኮም ሓኪል ሰንክልናን ርኢይ ሞግብቲ ጸገማትን ሓዘም ኣብ መሰሪዕ ሰራዊት ንዝጸንሐ ሓኪል ዝርከቦም 17

ኣባላት ናይ'ታ ብርጌድ ተጽዋዎም ካብ ሰራዊት ናብ ዝሓም ተፋንዮም፡

ሓኪል ኣብ'ዚ ሕጂ ግዜ

ተጋዳላይ ሓኪል ኣሰፋው፡ ድሕሪ ካብ ሰራዊት ምናናው፡ ኣብ ሰገን ኮንስትራሽን ንውሳኔን ግዜ ኮም መራሕ መኪና ተቐጺሩ ሰርሐ፡ ድሕሪኡ ድማ ዳግማይ ናብቲ ኣብ መስከረም 1996 ተግባሱ ዝገደፎ ሰራሕ ኣሃዱ ኮምሽን ኣባይቲ ተመዲሙ ህይወቲ ኣብ ምምራሕ ደርኸብ፡ ነቲ ካብ ጉዕዞ ሰደት ኣናጊፋ ኣብ ዘኸርዕ ሃገራዊ ቃልሲ ዘሳተፎን ብዙሕ ትምህርትን ተመክሮታትን ዘቐሰሞን መንግስትን ህዝብን ኣርትራ እናገልገለ ብኸርዓት ህይወቲ ይመርክ ኣሉ፡

ሎማ ኣብ ERI-TV	
ሰዓት	መደብ
1200	ሃገራዊ መዝሙር
1205	ዓለም ህ ጥበብ
1230	ዘና (ትግርኛ)
1245	ዘና ስፕርት
1255	ዶክመንታሪ
1330	ዘና (ዓረብ)
1345	ድራማ
1400	ሄሎ ደባይዋ
1530	ዶክመንታሪ
1615	ሞዚክ 1ይ ክፍል
1700	ዘና (ትግርኛ)
1715	ዕለል ተመክሮ
1730	ዘና (ዓረብ)
1745	ሞዚክ 2ይ ክፍል
1925	ፊልም እትመት
2000	ዘና (ትግርኛ)
2015	ገላብ ደሓን
2100	ዘና (ትግርኛ)
2125	ፊልም ሳወን
2200	ዘና (ዓረብ)
2210	ቁላሕታ
2230	ዘና (እንግሊዝ)
2240	ፊልም እንዳ ዝም

ASMARA MINING SHARE COMPANY
Abo Street, No. 178, House No. 16
Gejeret, P.O. Box 10688
Tel. +291-1-153986
Asmara, Eritrea

VACANCY ANNOUNCEMENT

Asmara Mining Share Company is inviting applicants for the following position.

Maintenance Mechanical Fitter Plant
Number required – (06)
Type of contract – Definite (2 Years)

Major Duties and responsibilities

- Maintain, repair, and overhaul fixed plant mechanical equipment such as crushers, conveyors, mills, pumps, flotation cells, thickeners, filters and ancillary plant to keep production running safely at target throughput.
- This role involves assisting the Maintenance Supervisor to recruit, train and mentor a Maintenance team who will deliver quality maintenance services to the fixed plant.

TASK DESCRIPTION EXPANDED TO CORE PERFORMANCE AREA

- Install, maintain, overhaul: jaw crushers, sag and ball mills, apron feeders, conveyors, slurry and water pumps, hydro cyclones, flotation cells, thickeners/rakes, filter press, gearboxes and couplings.
- Shaft alignment with dial gauges/laser, bearing fits, gearbox rebuilds, pump overhauls, coupling alignment to <0.05mm tolerance.
- Change rams, valves, filters, hoses on compactors, gates, clutches.
- Assist with plant upgrades, new conveyor installations, chute changes, pump swaps.
- Plan for major shutdowns and assist maintenance supervisor to raise parts requisitions.
- Regularly check and inspect the material and tools inventory and place orders when needed.
- Perform periodic inspections of recently maintained equipment to observe the performance and the conditions of the equipment.
- Complete work orders, material requests and inspection checklists.
- Mentor and train national fitters on safe maintenance of equipment.
- Any other duties assigned by the supervisor.

Profile: Qualifications and Experience

Formal Education, Certifications or Equivalent	- Trade Certificate/Diploma in Fitting and Turning from a recognized institution. - Any safety certification will be an added advantage
--	---

Working Experience – Nature & Length	- Minimum 5 years post trade experience in heavy industry: mining, power or construction as a mechanical fitter. - Familiarity with relevant health and safety standards and regulations.
Technical Skills	- Experience in Slurry Pumps, Crusher, Mills, Conveyor belt and Floatation Cells - Shaft alignment, bearing fitting, hydraulic fitting, pump rebuilds, conveyor maintenance, gearbox rebuilds, reading P&IDs and mechanical drawings - Valid driver’s licence
Behavioral Skills	- Safety-first mindset. - High attention to detail for fit-up and tolerances. - Team player able to work with other trades without conflict. - Physically fit and able to work 12-hour shifts, 6-7 days a week depending on workloads and targets - Good communication skills (English) - High level of accuracy - Self-motivation

General Information and other requirements:

- Place of Work: AMSC Sites
- Type of contract: Definite Period(2 years)
- Salary: As per the Company salary scale

Additional requirements for Nationals:

- Having fulfilled his/her National Service obligation and provide evidence of release paper from the Ministry of Defense.
- Present clearance paper from current/last employer.
- Testimonial documents to be attached (CV, work experience credentials, a copy of your National Identity Card, etc.).
- Only shortlisted applicants would be considered as potential candidates for an interview.
- Application documents will not be returned to the sender.
- All applications should be sent through the post office.
- Deadline for application: 7 days from the day of publication in the Newspaper.

Address: Please mail your applications to:

Asmara Mining Share Company,
P. O. Box 10688 Asmara, Eritrea

Applicants shall be required to send a copy to:

Mineral Resources Management
P.O. Box – 272
Asmara

Note to Eritrean applicants:

Please send a copy of your application to
Aliens Employment Permit Affairs,
P. O. Box 7940 Asmara, Eritrea

ሱሌማን አሕመድ

‘ሚኖርጂያ’ - ቆላሕታ ዘድልፍ ወርሃዊ ጽግያት

• ልዕሊ ዓቅን ምፍላስ ደም አብ ግዜ ጽግያት ‘ሚኖርጂያ’ (menorrhagia) እዩ ዝበሃል። ኣብ ገለ ደቂ ኣጎሰትዮ ዝርእ ጸገም ወርሓዊ ጽግያት ኮይኑ፡ ዝተፈላለዩ ሓልክታት ስለ ዝፈጥር ሕክምናዊ ቆላሕታ ዘድልፍ እዩ።

• ግዝገባ ሕክምናዊ ፍወሳ ዘድረኽበ ‘ሚኖርጂያ’፡ ዋሕዲ ደምን ካልእ ህይወት ዝፈታትን ጥፅዊ ጸገምን የሰብዩ።

• ምስ ልዕሊ ዓቅን ምፍላስ ደም ወርሓዊ ጽግያት ሰዓቢ፡ ሕጽረት እስትገፋሉ ድኻም፡ ጽርወ-ርወ ምባል፡ ወይ ቃዝ እፍ ልቢ ዝኣመሰሉ ምልክታት ይርእ እንተሉ፡ ብቅልጠፍ ናብ ሕክምና ክገኝይድ ይግባዕ።

ሓንቲ ንሰባትይቲ ወርሓዊ ጽግያት ኣብ ዝመጸ እዋን ግዙእ ዝኾነ ነፍሱ ክገኝን ክትገብር እዩ ዘለዋ። እዚ ኣብ ርእሲቲ ነቲ ቃዝ ንምህዳእ ትገብር ክገኝኩ ኣብ ዓቅን ናይቲ ዝፈላ ደምን ኣብ ኣኣታ ዝተዘለለ ለውጥን ግዙእ ምክትታል ምግባር ዘጠቓልል እዩ።

ጽግያት ኣብ 11 ክሳብ 13 ኣብ ዝዕድመኡን ደቂ ኣጎሰትዮ ይጀምር። መዝገብቲኡ ግዜ ጽግያት፡ እተን ናብ ግርዝውና ዝበጽሓ ደቂ ኣጎሰትዮ፡ ክልተ ወይ ሰለስተ ዓመት ድሕሪ ጡብ ከምዕብላ ዝጀምራሉ እዋን ይኸሰት። ከታታት ጥፅ፡ ዝተበራሉ ኣክብቢን ኣመጋገብን ኣብ ምጅማርን ምድንጓይን ጽግያት ጸለውቲ ምዃናም ይገባር።

ብማእከላይ ገምጋም ጽግያት ኣብ ነፍሲ ወከፍ 28 መዓልታት ይመጽእ። ጽግያት ደገሙ ኣብ ውሽጢ 26 ክሳብ 32 መዓልታት ምስ ዝመጽእውን ንዝር ዑደተ ጽግያት ይበሃል። ንፈለማ እዋናት ጽግያት ኣብ ዝመጸ ዘሎ ጎርዞ ንሕገሰተይቲን ኣብ ዕድመ ኣርግታት እትርከብ ኣደን ዑደት ጽግያት ኣብዚ ንዝርዝር ክፍጥሕ ወይ ድማ ዘይሰራኸ ክኸውን ይኽእል እዩ።

መዝገብቲኡ እዋን ጽግያት ምስ መጸ ኣብ 3 ክሳብ 5 መዓልታት እዩ ዝጸንሕ። ኣብ 2 ክሳብ 7 መዓልታት ውን ጽግያት ክጸንሓሉ ዝኽእል ንዝር ግዜ እዩ።

ዓቅን ንዝር ደም ጽግያት ኣብ 30 ክሳብ 80 ሚሊ ሊትር (ml) እዩ። ኣብ እዋን ንዝር ወርሓዊ ጽግያት ዝፈላስ ደም ዝረግእ ክኸውን የብሉን።

እቲ ምፍላስ ደም ንዝርን ዘይገብርን ምዃን ብኸመይ ክለልዩ፡

መጽናዕታት ከም ዘመልክቱዎ፡ 1 ኣብ 20 ደቂ ኣጎሰትዮ ‘ሚኖርጂያ’ የጋጥመን እዩ። ‘ሚኖርጂያ’ ልዕሊ ዓቅን ምፍላስ ዝበል ትርጉም እዩ ዘለዎ። ልዕሊ 7 መዓልታት ንዝቆጽል ወርሓዊ ጽግያት ንምግባጽ ውን የገልግል እዩ።

ኣብ እዋን ንዝር ወርሓዊ ጽግያት መጠን ዝፈላስ ደም ልዕሊ 80 ሲ.ሲ. ክኸውን የብሉን። እቲ ጽግያት ነታ ንሰባትይቲ ኣብ መዓልቲ ኣብ 3 ክሳብ 6 መንዳል ገጽህና (ጥዳሰ) ንሓላ ክትቀይር ዘገድዳ ምስ ዝኸውን ጸገም ብዘሓ ደም ኣብ ግዜ ጽግያት

ክኸውን ስለ ዝኽእል ናብ ሓኪም ክትከይድ ግድን እዩ።

ኣብ ንዝር ወርሓዊ ጽግያት ዝህሉ ፈላስ ኣብ 30 ክሳብ 80 ሚሊ ሊትር ፈላስ ይኸውን። ኣብዚ ፈላስ ኣሳታት 50 ሚሊታዊት ደም እዩ።

ኣብተን ከቢድ ጽግያት ደም ዘለወን ደቂ ኣጎሰትዮ፡ ልዕሊ 80 ሚሊ ሊትር ፈላስ ክህሉ ይኽእል። መዝገብቲኡ፡ ብፍላይ ደማ እተን ደቂ ኣጎሰትዮ፡ ብዘሳ ከቢድ ምፍላስ ደም ኣብ ግዜ ጽግያት ዘለና ኣረዳድኣ ስለ ዝፈላለ፡ ገሌናውን ብዘዕብኡ ዘለና ኣፍልጦ ድሩት ብምዃን፡ ዝዚ ጸገምዚ ቀልጠፍኳ ኣብ ምልላዩ ቀለል ኣይከውንን።

ብዘሓ ደም ምፍላስ ጽግያት፡ ጽግያት ክመጽና እንከሉ ኣብ እንርዮ ምልክታት ግዙእ ቆላሕታ ብምግባር ክትለልዩ ይከኣል እዩ።

ሓደ ኣብ ጠንቂ ብዘሓ ደም ምፍላስ ኣብ ግዜ ጽግያት፡ ዘይምዕራይነት ሆርሞናት እዩ። ኣብ ግዜ ወርሓዊ ጽግያት፡

- እትጥቀምሉ ጨርቂ ማለት መንዳል ገጽህና (ጥዳሰ) ኣብ ነፍሲ ወከፍ ሓደ ወይ ክልተ ሰዓት ዝጥልቂ እንተኾይኑ፡

- ዋሕዚ ወርሓዊ ጽግያትኪ ንምቀጽጸር እትጥቀምሉ ጨርቂ ወይ መንዳል ገጽህና (ጥዳሰ) ኣብ ክንዲ ብገጽል ደራዝኪ ትጥቀሚ እንተኾይኑ።

- ጨርቂ ወይ መንዳል ገጽህና (ጥዳሰ) ንምቕያር ክሳብ ለይቲ ትትንሰኡ እንተኾይኑ።

- ልዕሊ 7 መዓልቲ ዝጸንሕ ወርሓዊ ጽግያት እንተሃልዩኩ።

- ልዕሊ 2.5 ሰንቲ ሜትር ርጋኡ ደም ምስቲ ፈላስ ምስ እትወዘብ፡

- ንዝር ተግባራት ንምፍጻም

ዝግብኩ ከቢድ ዋሕዚ ወርሓዊ ጽግያት እንተሃልዩኩ፡

- ኣብ እዋን ወርሓዊ ጽግያት ኣብ ታሕተዋይ ክፋል ኩባይ ቀጸሊ ቃዝ ዝሰማዝ እንተኾይኑ፡

- ኣብ ግዜ ወርሓዊ ጽግያት ከቢድ ድኻምን ሕጽረት እስትገፋሰን ይሰማዝ እንተኾይኑ፡

- ምልክታት ዋሕዲ ደም ደረኣዚ እንተሉ፡ ብዘሓ ደም ደፈሰኪ ከይህሉ ክትጥርጥሪ የድሊ።

- ከታታትኪ ንምፍላጥ ኣብ ብዓል ጥያ ጥፅ ቀሪብኪ መርመራ ክትገብሪ ይጽናሓይ ዘድልዩ ኣማራጺታትኪ ምዃን ኣይትረከቡ።

ሕክምናዊ ቆላሕታ ንዝሓ ደም ኣብ ግዜ ጽግያት

ወርሓዊ ንዝርኣ ምፍላስ ብዘሓ ደም፡ ኣብ ጥፅ ናይታ ንሰባትይቲ ከቢድ ጥፅዊ ሳቢን ክህልዎ ስለ ዝኽእል፡ ክጽኑ ትገብር ባዕላዊ ክገኝኩ ግዙእ ሕክምናዊ ሓገዝ ንምርካብ ናብ ብዓል ጥያ ጥፅ ብምቕራብ መርመራ ክትከይድ ኣለዎ።

ልዕሊ ዓቅን ምፍላስ ደብ ኣብ ግዜ ወርሓዊ ጽግያት ንሕምም ዋሕዲ ደም (anemia) እዩ ዘቃልዕ። እዚ ድማ፡

- ድኻም ሰብነት፡
- ሕጽረት እስትገፋሉ፡
- ቃዝ እፍ ልቢ ወዘተ ዝኣመሰሉ ምልክታት ይፈጥረልና።

ጠንቂ ብዘሓ ምፍላስ ደም ኣብ እዋን ወርሓዊ ጽግያት

ኣብ ገለ ከታታት፡ ጠንቂ ከቢድ ምፍላስ ደም ጽግያት ኣይፍለጥን እዩ። ይኹንምግር ጠንቂ ናይዚ ጸገምዚ ክኾነ ዝኽእሉ ሓደሎ እዮም። ግዙእ ሕክምናዊ መርመራ ብምክያድ ጥራይ እዩ ዝደዳ ክልል ዝኽእል።

ሓደ ኣብዚም ዘይምዕራይነት ኣብ ሆርሞናት እዩ።

ኣብ ጽግያት እትርከብ ንል ኣጎሰትይቲ ሓንቲ ዝኣኸለት እንቁፍኣ ኣብ ማህደር እንቁፍኣ ተፍራ። ሂሂ ሂሂ መጽለልን መሪሃልን ነታ ዝፈረየት እንቁፍኣ ዝኸውን ቀጸላ ወይ ሽፋን ማህጸን ይፍጠር።

እዚ እንቁፍኣ እንተዘይፈረየ እቲ ሽፋን ማህጸን ይፈርስጥ ምስታ እንቁፍኣ ተሓዊሱ ከም ደም ጽግያት ኮይኑ ንደገ ይወጽእ።

ዘይምዕራይነት ሆርሞናት እንተ ኣጋጠሙ፡ ሽፋን ማህጸን ኣብ መጠን ንሓላ ይምዕብል። ብወርሓዊ ጽግያት ክወጽእ እንከሉ ከቢድ ምፍላስ ደም ይፈጥር። ዘይምዕራይነት ሆርሞናት፡ ብሰንኪ ሰብካ፡ ተጽዋርነት ኢንሱሊንን ጸገማት ታይርይድን ክመጽእ ይኽእል።

እቲ ካልእ ጠንቂ ናይዚ ጥፅዊ ጸገም

ኣብ ግዜ ወርሓዊ ጽግያት፡ ምዝገባ ንዝር ሰራሕ ማህጸን እዩ። እዚ ብሕክምናዊ ኣገላልጺ ኣናቪዩሌሽን (an-ovulation) ይበሃል። ማህደር እንቁፍኣ እታ ንሰባትይቲ ኣብ ውሽጢ ሓደ ዑደት ወርሓዊ ጽግያት እትፈሪ እንቁፍኣ ምስ ዘይልእኽ ዝፍጠር ምዝገባ እዩ። ኣብ ከምዚ ከታታት ፕሮጀስቲብን ዝበሃል ሆርሞን ከምቲ ዝግባእ ኣይፈርን እዩ። ብሰንኪ ዘይገባኩ ደም ምፍላስ ኣብ ግዜ ወርሓዊ ጽግያት ኪጋጥም ይኽእል። ካልኣት ጠንቅታት ‘ሚኖርጂያ’፡

- **ጥሪ ኣብ ማህጸን (Uterine fibroids)**፡ ኣብ መናድቕ ናይ ማህጸን ዝፍጠር ናይ መንሸር ዘይነጥ ጥራ እታ ንሰባትይቲ ብዘሓ ደም ክፈላ ይገብር እዩ። ከቢድ ጽቕጥን ቃዝ ታሕተዋይ ዓንዲ ሕቕን ዝኣመሰሉ ምልክታት ኣለዎ።

- **ዘይንዝር ምፍላስ ደም (Bleeding disorders)**፡ ትሑት ዓቅን ‘ፕላትሌትስ’ (platelet) ዝተባህለ ዓይነት ዋህዮ ደም ዘለወን ደቂ ኣጎሰትዮ፡ ብዘሓ ደም ምፍላስ ኣብ ግዜ ወርሓዊ ጽግያት ዝደዳ ተጠቓቕሲ እዩ። ዋህዮታት ‘ፕላትሌትስ’ ደም ከም ዝረግእ ብምግባር ንደገ ንኺደፈስ ይከኣሉ።

- **ሓልክታት ‘ሚኖርጂያ’**

- **ትሑት መጠን ኣደረን** ኣብ ደም፡ ቀያሕቲ ዋህዮታት ደም ናብ መላእ ኣካላትና ኣካጅን ምብጽጻሕ እዩ ቀንዲ ስርሐም። ኣብ ደምና እኹል ኣደርን እተዘለ እኹል ቀያሕቲ ዋህዮታት ደም ክፈርዩ ኣይክእሉን።

- **ምሰንኻል ኣብ ግዜ ድቃይ**፡ ኣብ ግዜ ወርሓዊ ጽግያት ዝርእ ከቢድ ምፍላስ ደም እኹል ድቃስ ንኺደትረኩስ ስለ ዘሰኹል፡ ኣብ

ዕለታዊ ንጥፈታት ከቢድ ተጽዕኖ ይፈጥር።

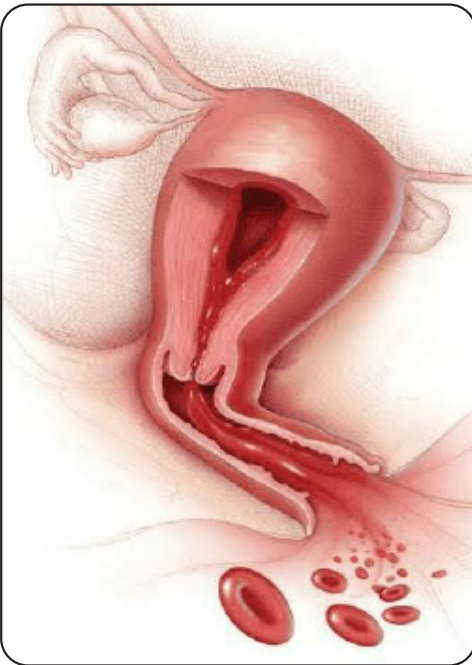
- **ቃዝ**፡ ኣብ መዝገብቲኡን ደቂ ኣጎሰትዮ፡ ምፍላስ ደም ኣብ ግዜ ወርሓዊ ጽግያት ከቢድ ቃዝ ከሰዕ እዩ ዝፈጥር።

ኣብ ግዜ ወርሓዊ ጽግያት ልዑል ዝኾነ ቃዝ ዘርእዩ ደቂ ኣጎሰትዮ ናብዚም ዝሰዕሩ ነገራት ዝተቃልዩ ምስ ዝኾና እዮን፡

ዕድመ

ደቂ ኣጎሰትዮ ዕድመ እናደፍኣ ክኸዳ እንከለዎ ንጸገማት ጽግያት እናተቃልዩ እዮን ዝኾኑ። እዚ ዝኾነሉ ቀንዲ ምክንያት ድማ፡ ዋሕዲ ‘ኢስትሮጂን’ ዝተባህለ ሆርሞን ስለ ዝህልወን እዩ።

ሓንቲ ንሰባትይቲ ገና 11 ዓመት ዕድመ ከይመልአት ወርሓዊ ጽግያት ምስ ዝጀምራ፡ ሆርሞናት

ናይ ወርሓዊ ጽግያት ሰራዓት (ማለት ዘይተመጣጠኑ) ከምኡውን እኹላት ስለ ዘይኮኑ ንልዑል ቃዝ ኣብ እዋን ጽግያት ዝተቃልዑት እዮ ትኸውን። ኣብ ንዝር ንሓላ ወይ ንታሕቲ ክብደት ሰብነት ምህላው

ዘይንዝር ክብደት ሰብነት ዘለዎ ንል ኣጎሰትይቲ ብኡ መጠን ሆርሞናት ወርሓዊ ጽግያት ስለ ዝህልዎ ንጸገማት ወርሓዊ ጽግያት ዝተቃልዑት እዮ።

ቁጽሪ ውላድ

ብዘሓ ደም (ኣብ ርእሲ ርእሲ ክኸውን ይኽእል እዩ) ዝወለደት ንሰባትይቲ፡ ንዝተሓ ምፍላስ ደም ኣብ እዋን ጽግያት ዝተቃልዑት ምዃና እዮም ክኢላታት ዝገልጹ።

ምትካኽ ሺጋራን ምዝውታር ኣልካዊ መስተን

ብዘሓ ደም ኣልካዊ መስተ ዝሰትዮን ሺጋራ ምትካኽ ዘዘውትራን ደቂ ኣጎሰትዮ ንዝርቲዕ መድመይቲ ጽግያት ዝተቃልዩ ምዃን ይገባር።

ወጥርን ጭንቀትን

ብልዑል ወጥርን ስኩኣምርኣዊ ጭንቀትን ዝካየድ ደቂ ኣጎሰትዮ ኣብ ሰብነትን ‘ሉቲኒዝንግ’ (Luteinizing) ሆርሞን ምምግጫው ደው ስለዘብሉ፡ ጽግያት ደው ክብልን ካልእ ጸገማት ከምዕብላን ይኽእሉ።

ርእይቶ

(3^ይ ክፋል)

ግርማዊ ወልደግዮርጊስ (መንገድኛ)

ጸሐፊ ታሪክ ኢትዮጵያ ተክለጸድቅ መከርያ፡ አብ ዘመን መሳፍንቲ አብ ኣባሊንያ ዝበረሐ ሓድሕድ ምወራርን ምጥቕቃሕን ምክድዳዕን ኣመልኪቲ፡ “ናይዚ ከሉ ጠንቁቂ ኢትዮጵያ ኢትዮጵያ ሃገር ቀይማ፡ ስልጣን ዝበረሐ ማእከላይ መንግስቲ ብዘይምጥቅቃሕ፡ ዝኾነ መሳፍን አብ ዝተወልደሉ ቀሻጥን ከብዘን ንጉሰ ንምዃን ምሐር ሞመሕ ዘሕድር ብምጥቅቃሕ” ይብል።

ካብ ታሪኽዚ ተጠሪቡ ክሰብ መወዳእታ 19 ክፍለ ዘመን ኣብዚ ከብ “ኢትዮጵያ” ኢትዮጵያ ሞሞርቲን ማእከላይ መንግስቲ ዝበረሐ ሃገር ከም ዘይነበረት፡ ዝኾነ ናብ ንግስት ዝቐልቐል ዝበረሐ መሳፍን ድማ፡ ህዝቢ ማእከል ገደሩ ንኣድነት ኢትዮጵያ ዘይነቲ ንምስፍሕፋሕ ግዝኣቲ ሞራይ ይሰርሕ ምጥቅቃሕ ትግዝቲ፡ ቀጸሉ’ውን ተክለጸድቅ መከርያ ብዘመዘ ዝሰብ ዝያዳ መረጃታ ይኸብሩ።

“ካብ 1769 ክሰብ 19 ክፍለ ዘመን ነገሳታት ኢትዮጵያ ብዘሸመዎም መኳንንቲ ስልጣናዊ እናተመንዘቡ፡ እቶም ዝተሸመዱ ድማ ብወሽጢ ወሽጢ ገበሎም ንክብኦም ይኹን ብቐንዱ ነቲ ንጉሰ ነገሳት ስድሮም ጎበኝ ክኾኑ ይኸብሩ። ንኣብነት ሃገሪ ዮሐንስ ዓሰከር ናይ ሃገሪ ቲዎድሮስ እዩ ነደሩ። እንተኾነ ግን ቲዎድሮስ መዓርግ (ሸመት) ንዮሐንስ ገዳፉ ንኻልኣ ስለዝወገዮ ዮሐንስ ሸፊቲ፡ ካብ ንደሓር ኣብ ቀጸሊ ምትንጅልን ተጽብኦን ኣተወ። ከም ሳባኪ፡ ምጥቅቃሕ እምነትን ምዃርዳዕን ሰዓቡ፡ ብሰሪ እዚ፡ ማእከላይ ስርዓት ሃልዩ ንስልጣኑን ሓድነትን ናይ ምስራብ ከጎት ኣይተፈጥረን። እቲ ሓደ ነቲ ሓደ ከጥቅስ ኣብ ዝፍትሕ ድማ ግድን ናይ ግዳም ሓይሊ ወይ ጸግዒ የድልዮ ነበረ” ይብል።

ካልኣ ዝዚ ጽሑፍዚ ዝድርዕ ከሉኣል መንግስቲ ሃይለማርያም (ፕረዚደንት ኢትዮጵያ ነበር) ኣብታ “ቃልሰና” ዘርእሲታ 505 ገጻት ዝሓዘት ቀዳመይቲ መጽሓፍ ከምዚ ይብል።

“እቶም ሓይሊ ዝሰመዘን ነጋወሳ ኢና” በሃልቲ፡ ኣብ ልዕሊ’ቶም ድኽማት ዝበሃሉ ጽብልልታቶም ንምርግጋጽን እቲ ሓደ ነቲ ሓደ ደፊኡ ግዝኣቲ ንምስፍሕፋሕን ሃብቲ ንምድላብን ኣብ መላእ ኢትዮጵያ ሪዕድን ወግኡን ክሸፍኑ፡ ጀመሩ። እቲ “ንጉሰ ነገሳት” ንምዃን ኣብ ሓድሕዶም ዝገበር ፍኽክርን ወግኡን ድማ፡ ነታ ሃገር ኣብ ሕምሰምሰን ዓውዲ ወግኡን ቀየሪ፡ ንጉሰ ነገሳት ናይ ምዃን ሕልሚ ሞራይ ዘይነቲ ናይ ምዃን ምቅርራብ ኣብ ዝረእየሉ ከጎት-ውን ኣብ ሓድሕዶም ናይ ንግስት ኣፍልጦ ከይተወሃወጉ ምስ ናይ ወጸኢ ሃገራት ምስተዘከሙ ንምፍጣርን ሓገዝ ንምርካብን ብምባል፡ ‘እነ ንጉሰ ነገሳት’ ብምባል፡ ምስ ካብ ክልተ ንሓላ ነጋወሳ ብዘጽሓቡዎም ዝገቡ ደብዳቤታት፡ ኣብ ትዕዛቡን ንዕቅቡን ምግራምን ወጸኢቲታት የጎትምን ነበረ። እቶም

ትርጉም “ሃገርን ሓድነትን” ኣብ ኢትዮጵያ

ኣብ ዝሓለፈ ክፋል ናይዚ ጽሑፍ ኣብ 19 ክፍለዘመን ኣብዚ ናይ ሎሚ ኢትዮጵያ ብዘኾነ መሳፍንቲ ሓድሕድ ንምትዕብል ዘደዳዎ ዝገቡ ወግኣትን ኣጽዋር ረኽቦም ንመወዳደርቶም ከርዕዱን ክሰቡን ምስቶም ኣብ ኣፍሪቃ ግዝኣት ዝኾነ መወዳደር ኣወራርጃውያን ብወሃኖም ዝገቡዎም ዝገቡ ርኽቦትን ዝፍጽምዎ ዝገቡ ክድግትን ብዘምልከት ኣገቢብና። መቐጸልታ ይሰብሩ።

መሬት እንዳምቶም ንምወራር ቅሩባት ዝገቡ እንግሊዝን ፈረንሳይን ድማ፡ ሰለይቲ ብምስዳድ ብዘተሓሳዩ ወጻኢታት ክረኽቡዎ ዝግባዎም ናይ ወሽጢ ሓበሬታታት ካብ ደብዳቤታት ናይቶም መሳፍንቲ ሞራይ ብቐለሉ ይረኽቡዎ ነበሩ።

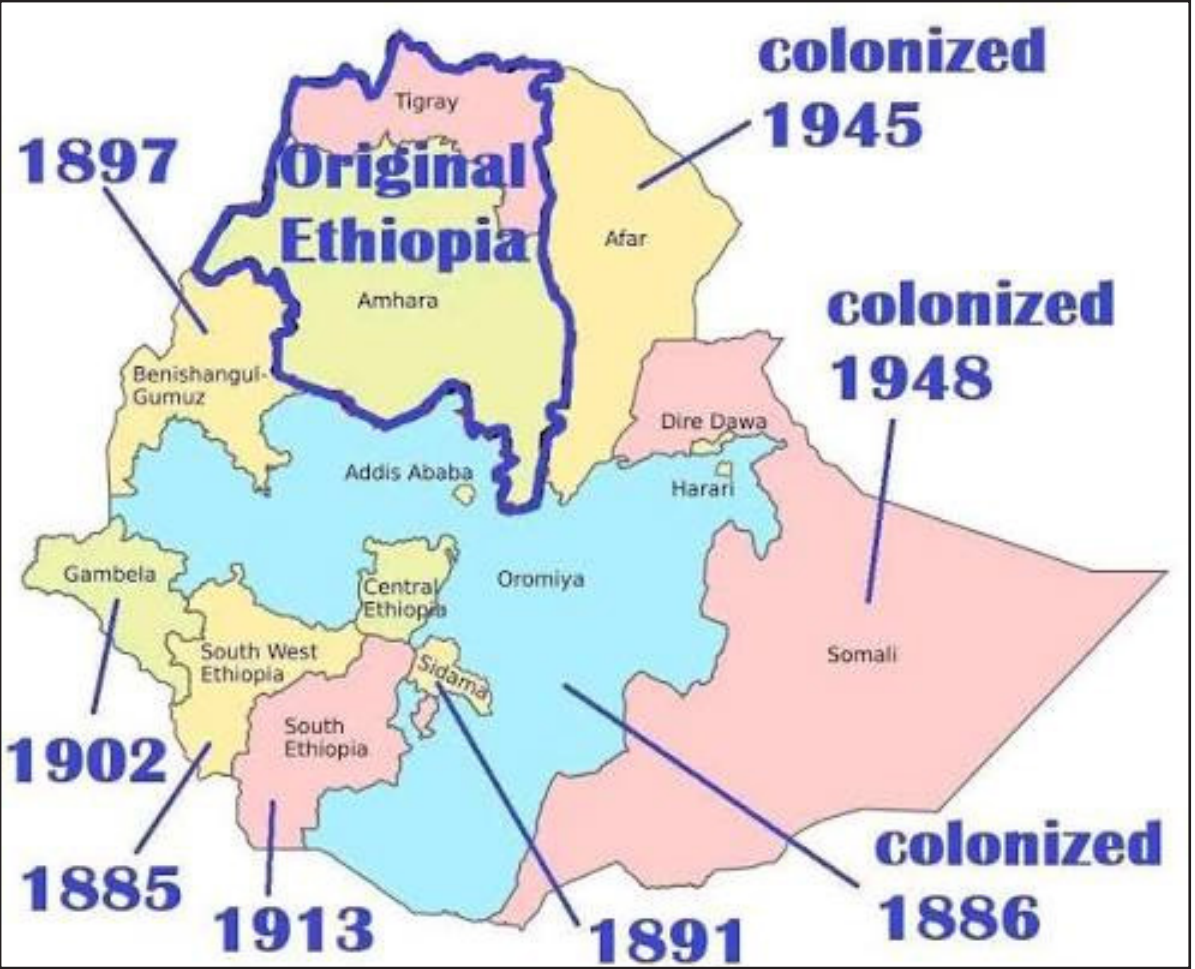
መንግስቲ ሃይለማርያም ብምቕጻል፡
“ኢትዮጵያ፡ ወራራት ወጸኢ ብቅጻሊ ዝጥመዎን እንተነበሩ፡ ከም ናይ መሳፍንቲ እዋን ገደሩ ብወሽጣዊ ግጭት ሓድሕድ ዝተሓመሰሉን ቁጠባ ህዝቢ ንታሕቲ ዘቐልቐለሉን እዋን ኣይነበረን። ‘ኢትዮጵያ’ ተባሂላ ካብ ዝቐመጠሉ እዋን ንደሓር-ውን እቲ ዝኸወሐ ዓመታት ኣብ ውግእ እዩ ኣሕሊፋቶ” ብምባል ይገልጽ።

ታሪኽ ከምዘገኘ ሃገሪ ምሊክ ንንግስት ሃገሪ ዮሐንስ ኣሚን ኣሉ ተቐቢሉ ከብቐዕ፡ “ወዲ ድሙ ነይሓደግ

ሃገሪ ዮሐንስ ተሳቢሩ ርእሱ ተቐራተወለደ። ሃገሪ ዮሐንስ ወዱ ራእሲ መንገሻ ክወርሶ ተሓብዮ ኣንተነበሩ። ሃገሪ ምሊክ ግን ዕድል ኣይሃላገን። ብሓይሊ ስልጣኑ መዝገቡ ንትግራይ ተቐጽሪ። ብሓይሊን ምልክን ኣብ ትሕቲ ምምሕዳሩ ከም እትኣቱ ገበረ። ምስ ኣወራርጃውያን ዝኣቱ እናተሻረኽ ድማ ናብ ዝተፈላለየ ከርናዓት ናይ ሎሚ ኢትዮጵያ ወራራት እናፈጸመ ንብዙሕ ህዝብታት ብሓይሊ ኣብ ትሕቲ ንግስቲ ብምእታው ዝነ ናይ ሎሚ ኢትዮጵያ ክፈጥሩ ከሓሉ። ሽዑ እውን እንተኾነ ምሊክ ንግዝኣቲ ‘ኢትዮጵያ’ ዝበል ስም ኣይሃላገን። እታ ዝመሰረታ ሃገር ብኣባሊንያ እዩ እትጽዋዕ ዝበረሰት። ኣባሊንያ ዝበል ናብ ኢትዮጵያ ዝተቐየረ ድማ ኣብ እዋን ስርዓት ሃይለሰላሴ ድሕሪ ካልኣይ ከናት ዓለም ውድብ ሕዝብታት ሃገራት ቆይመ። ኢትዮጵያ

ፕሮፖጋንዳን ንምፍጣር፡ ጸሓፍቲ ደረፍቲ ዘመርቲ መራሕቲ ልሂቃን ወዘተ. ኣብ ቀትሪ ሞራይ ዘይነቲ ኣብ ሕልምን ሃተፍተፍን ሓድነት እናበሉ ዓገገረ ክበሉ ይነበሩ ኣለዉ።

ናይ ታሪኽ ጸሓፊ ኢትዮጵያዊ ተክለጸድቅ መከርያ፡ እቶም ክልተ ነጋወሳ (ዮሐንስ ምሊክን) ምስ ናይ ግዳም መንግስታት ዝራኽቡሉ መገድታት ሓደ ካብቲን ሓዳን ዝበሃላ ሃገራት ናብ ሃገርም ብዘመጽኡ በጻሕቲ ካልኣይ ብመገዲ ነጋዶ ሳልሳይ ድማ ኣብ ባጽዕ ብቐጥመዎም ቀንሶላቶም ኣበሉም ምጥቅቃሕ ይገልጽ። ከምዝፍለጥ ቀንሶል እትምድብሉ ብመገታዊ ሓቂ ቦታኻ ወይ እጅታኻ ዘይነቲ ሃገር ወይ ግዝኣት እዩ። ስለዚ እቶም ናይ ቀደም ነጋወሳ ንተጠቓምነት ብመገዲ ቀንሶላቶም ኣበሉም ወደብ ይጥቀሙ ምጥቅቃሕ

ግብረ እሙ” ከም ዝበሃል፡ ንሱ’ውን ከምቲ ዮሐንስ ንሃገሪ ቲዎድሮስ ምስ እንግሊዝ ኮይኑ ኣሕሊፋ ዝሃዕ ብ1878 ሃገሪ ዮሐንስ ዘይፈልጦ ብኣገ ማሲዮስ ዝበሃሉ ሚሰሩዊ ጣልያን ኣበሉ ምስ መንግስቲ ጣልያን ድልዱል ዝምድና ብምግባር፡ ካብ መንግስቲ ጣልያን ዝኣክል ጠባቢ ክጥቀስ ከሓሉ። እዚ ኣጽዋር እዚ ግን ብዘይ ሞጋ ዝወሃብ ዘይነቲ ኣምሳይኡ ንጉሰ ምሊክ ምሉእ ጽላል (ሞዝኒት) ጣልያን ክቐበል ፍቓደኛ ምዃን ዘረጋገጸሉ እዩ። ሃገሪ ዮሐንስ ብጠሕቲ መጋቢት 1881 ምስ ደራብሻ ክዋጋእ እንከሉ፡ ሃገሪ ምሊክ ክረድእ ዝገበኑ ኢዱ ኣጣሚሩ ይዕዘብ ነበረ። ከም ሳባኪ

ኣባል ናይቲ ውድብ ኮይና ኣብ ዝተመዘገበት እዩ።

ከምዚ ዝተጠቐሱ ብመገዲ ምሊክ እዛ ናይ ሕጂ ኢትዮጵያ ትመሰረት እምበር፡ ህዝቢ ማለት፡ ኣብ ዝተወሰነ ጃኦግራፊያዊ ክልል ዝኾነ፡ ኣብ ትሕቲ ሓደ ጣንዲራን መንግስትን ዝመሓደር ሞራይ ዘይነቲ ብቐንዱ ናይ ታሪኽን ስነልቦናን ጽኑዕ ምትእስሳር ዘለዎ እዩ። ሓድነት ዝበሃል ድማ ብክልሉ-ሓብ ደረጃ ኣብ ፍልልይ ዘሉ ውህደት ማለት እዩ። ኢትዮጵያ ግን ታሪኻ ከምዝገልጸ እዚ ፍሉይነትን ሓድነትን ዝበሃል የብላን። እቲ ፍልልይት ተጠላሊዑ ናብ ሓድነት ኣየሰገማን። ክንዲ ዝኾነ ሓድነት ብሓይልን

እዚ ኢትዮጵያዊ ጸሓፊ ታሪኽ ገሊጹዎ ኣሉ።

ብመሰረት እዚ ጸሓፊ፡ ቀንዲ ዕላማ ርኽቦቶም፡ ካብ ወጸኢ ኣጽዋር ብሓገዝን ብሸመተን ንምእታው፡ ከምኡ’ውን እቲ ሓደ ነቲ ሓደ ብምጽላም ከም ዝጽላእ ብምግባር፡ ኣብ ቅድሚ ወጸኢቲታት ቅቡልን ፍቲውን ኳንካ ንክትርከብኩ፡ እዚ ቀደም ዝገቡዎም ዝገቡ ተግባር ሕጂውን እምህሩ ሓደሽቲ ፖለቲካታት ከም ውርሻ ኣይገደፉዎን።

ብኣጠቓላሊ ኣብ ከባቢ ቀርኒ ኣፍሪቃ ይኹን ኣብ ካልኢ ቅድሚ 3000 ዓመታት ብዘይ ምቁራጽ ኣብ

ንግስት ዝጽነሐ መንግስቲ ወይ ሃገር የልቦን። ንግስት ኣኽሱም ኣብ 4ይ ክፍለ ዘመን ዓንቢቡ ኣብ 7ይ ክፍለ ዘመን ሓንሳብ ምስ ሓረረ ዳግም ኣይጨብጨቦን። እቶም ብድሕራኡ ዝሰዓቡ ንግስታት ላሊባን ካልኣትን ድማ፡ መቐጸልታ ንግስት ኣኽሱም ዘይነቲ ነብላም ክኣሉም ዝተቐልቀሉ፡ “መን ጎበኝኦ ኮይኑ ወጽኦ” ተባሂሉም ህዝቢ ዝኸፋፍሉ ዝገቡ እምበር ብዘሰላ ሓድነት ናይዚ ሕጂ ኢትዮጵያ ኢትዮጵያ ዘላ ሃገር ዝሓሰቡ ኣይነበሩን።

ከምቲ ጀነራል ወብቲ ጸጋዩ ኣብ መጽሓፍ “ክልና ከም እንፈልጦ፡ ኢትዮጵያ መብረከት ኣላ (ታሪኽ) ኣብ ውግእ እዩ ኣሕሊፋቶ” ዝበሉ፡ እዛ ሃገር ብሰላም ብተባር ናይ ምግባር ባህሊ ዝረኣቓ ምዃና ቀንዲ ጠንቂ ጉዳይ ምፍራስ ሓድነት ከይነቲ ኣይተረፍን።

“ምህዝ ኢትዮጵያ” (The Invention Of Ethiopia) ኣብ ዘርእሲታ መጽሓፍ ቦኒ ሂልማን ሲሳይ ኢብሳን ዝተባህሉ ጸሓፍቲ ከምዚ ይብሉ።

“ዝ መጽሓፍ ምህዝ ኢትዮጵያ ዝሰመና፡ ካብ መሰረታ ኢትዮጵያ ዝተመሰረተት ኣካል (Artificial Unit) እምበር ከምቲ ንብዙሓት ዝመሰሉምን ዝፈልጡምን ብወርደዊ ምዕላ ዝገበዩት ሃገር ከምዘይነቲ ንምምልከት፡ ኣፈጣጥራ ውጽኢት ናይቲ ኣብ መንጎቶም ውሽጣዊ ግርጭታት ከሰቡ ዝጽዕሩ ዝገቡ ናይ ኣወራርጃ ሓይልታትን ውሽጣዊ ቅልውላው ክትፈትሕ እትህቡን (እትሓግ) ዝበረሰት ኣባሊንያን ዝተገብረ ምስተዘከሙ እዩ።”

ኣብዚ ቀረባ ዓመታት “ቅሎ የሰበረው እርምጃ” ብዘበል ኣርእሲቲ ዝተጻሕፈት መጽሓፍ “ህዝቢ ኢትዮጵያ ኣብ ዘይደልዩ ስርዓትን ኣብ ዘይፈቲዎ ውግኣትን ኣትዩ፡ ‘ሰውራ ደቃ’ ትብልዎ’ ብዘበል ናይ ጭካኔ ቃልን ከሉ ሃገር ናብ ዓውደ ውግእ’ ብዘበል ጭርሖኡ ልዕሊ ሓደ ሚልዮን ደቂ ኣብ ሓድሕድ ውግእ ኣጥፊኡ እዩ። ልዕሊ 35 ቢልዮን ብር ኣብ ምክልኻል ባጀት ውሓሉ። ቅድሚቲ ክብን ለጠቐን ዝተራእየሉ 17 ናይ መካራ ዓመታት ቁርቁሶን ስልጣንን ዝመንቀለኡ ኣብ ሰግኡ ጎልጎል ዝተረሸነ፡ ኣበይ ኣትዮም ዘይፍለጡ፡ ኣብ ኣብይተ ማእረጅ መካራ-ኣም ዝጸገቡ፡ ኣንጻርዲሮም ካብ ሃገር ሃጽ ዝበሉ፡ ልዕሊ ከሉ ንብዓት መዓልታዊ ጸጋኡ ዝኾነ ስድራቤታት ኢትዮጵያ ብዘይካ ሓደ እግዚኣብሄር መንግሥት ክቐጽር” ይብል።

ይቐጽል...

መሓረምታ

ኣብ ቀዳማይ ክፋል ናይዚ ጽሑፍዚ፡ ብኣካሂደ 2ጋ ናይ ታሪኽ ተመራማርን ደረሰን ሰወእ ‘እብ ኢሳቕ የሰፍ’ ተባሂሉ ዘሉ፡ ‘እብ ኢሳቕ ዝረጸጸሰ’ ተባሂሉ ክጽረም ምሃናይ ይቐረታ ንክብር።

ሂሳብ መገኛ

ቅድመ ቋንቋ ምምሳሌ ደቂ ሰብ ብምገታዩ ይረዳዩኩ ነዩሮም፡

አብ ዓለም ካብ 5000 – 7000 ቋንቋታት ከም ዘሎ ይገባና። አብ ዓውዲ ስነ ጥንቲ ልዑል ተፈላጥነት ዘሎዎ ተመራማሪ ስተሽን ኣንደርሶን፡ ቋንቋ ካብ ዝመሃዝ ካብ 60,000 ክሳብ 100,000 ዓመታት ኣቕጺሩ ይርከብ ዝብል ግምት ኣሎዎ። ደቂ ሰብ ካብ እንፈልቑ ግን ሚልዮናት ዓመታት ኣቕጺርና ንርከብ፡ ስለዚ፡ ቅድሚያ ቋንቋ ምምሳሌ፡ ንምብህሃልን ሓበሬታ ንምቅይዮርን ዘገልግል ካልእ ኣገባብ ነይሩ እዩ። ደቂ ሰብ ካብ ዝመሃዞም ብርቂ ምህታት ሓደ ቋንቋ ምጻኑ'ዩ ዝእመን። ይኹን እምበር ሰብ ቅድሚኡ ዝመሃዞ ብርቂ ምህታት፡ ኣካላዊ ቋንቋ እዩ። ኣካላዊ ቋንቋ ብዝግባእ ኣይተጸንዐን እምበር ካብ ቋንቋ ዘይሰናፍ ብዝሕን ጽባቕን ኣሎዎ። ሰባት ክንድ'ቲ ብቑዕ ቋንቋ እንፈልሳ፡ ብኣካላዊ ቋንቋ ኣይንፈልሳን ኢና። ብርክት ዝበለ ዓይነታት ኣካላዊ ቋንቋ ኣብ ዝተፈለለሉ ሕብረተሰብ ተመሳሳሊ ትርጉም ኣለዎ፡ ንኣብነት፡ ፍሽኽታ።

ቋንቋ፡ ብዘይ ኣካላዊ ቋንቋ ክንጥቀመሉ ኣይንክእልን ኢና። ኣካላዊ ቋንቋ ግን ብዘይ ቋንቋ ክንጥቀመሉ ንክእል፡ ሓደ ሰብ ብቑዕ ክበሃል እንክሎ፡ ተወሳኺ ብመገዲ ኣካላዊ ቋንቋ ዝህቦ ሓበሬታ ኣሎዎ። ዝኾነ ቃል ከይየውጽእ ብኣካላዊ ቋንቋ ጥራይ ክበሃል ይክእል እዩ። ማህራብያን ክልሰ ሓሳብ፡ እንገብር ናይ ምብህሃል መሰርሕ፡ 7 ሚእታዊት ቃላት፡ 38 ሚእታዊት ኣደማምጻ 55 ሚእታዊት ከእ ኣካላዊ ቋንቋ ከም ዘጠቓቐል ይገልጽ። ብኻልእ ኣዘራርባ 93 ሚእታዊት ናይቲ እንገብር ብምህሃል ቃል ኣልዮ

እዩ። ስለዚ ኣብ ምብህሃል፡ ካብቲ እንዛረቦ ንላዕሊ ብኣካላዊ ቋንቋ እንመሓልፎ መልእኹቲ ይበዝሕ። ወላ'ኳ ኣካላዊ ቋንቋ ክንዲ'ቲ ቋንቋ ዝኾተሎ ሕግታትን መምርሒታትን ኣይሃልዎ፡ መማእዘኒ ሕግታትን መሰርሒታትን ግን ይኹተል እዩ። ገለ ካብቶም መሰረታውያን ሕግታት ኣካላዊ ቋንቋ፡

ወህሉል ትዕዛብቲ

ኣብ ሓደ ኣጋጣሚ ዝንጸባረቐ ኣካላዊ ቋንቋ ጥራይ ተግዚብና ናብ መደምደምታ ክንበጽሕ ኣይንክእልን ኢና። ወህሉ ትዕዛብቲ ግን ንግምትና ክድርዕ ይክእል። ሓደ ሰብ ኣብ ሓደ ኣጋጣሚ ሓንሳእ ኣፍንጭኡ እንተ ተንኪፉ፡ ምናልባት ገለ ባህ ዘዩብል ናይ ቁርብት ስምዒት ተሰማዒዎ ክኸውን ይክእል እዩ። ኣብ ውሽጢ ሓደ ደቂቅ ኣንጫኡን ዓይኑን እንተ ሓሰዩ፡ ኣፉ በእዳዉ እንተ ሸፊኑ፡ ገጽ ምጥማት እንተ

ኣወጊዱን ኢዱ ኣጣሚሩ ኮፍ እንተ ኢሉን ግን 'እቲ ኩነታት ባህ ከም ዘይበሎ' ወይ 'ዝሓብእ ነገር ኣለዎ' 'ኢልና ክንግምት ንክእል። ቋንቋ ኣካላት ብጽሞና ተኸታቲልናን ኣሰተብሂልናን ክንርድኦ ኢና ንክእል እምበር ኣብ ሓደ ግዜ ብሓደ ፈተነ ክንርድኦ ኣጸጋሚ እዩ። ስለዚ መበገሲ እንህቦ ትርጉም ውሕሉል ትዕዛብቲን ሓበሬታን ክኸውን ይምረጽ።

ውሽጣዊ ስምዒትን ሓሳብን

እቲ ብደጋዊ ትርኢትና እንጸባርቐ ውጽኢት ናይ ውሽጥና እዩ። ኣብ መንጐ እቲ እንዛረቦን ብኣካላዊ ቋንቋ እንመሓልፎን ሓበሬታ ምስ እንጸጽር፡ ካብቲ ዝሰማዕ ንላዕሊ እቲ ዝረኣ ሓቀኛ ትሕዝቶ ኣለዎ። እቲ ብደገ እንጸባርቐ ምንቅስቃሴ ነቲ ብዘረባ እንመሓልፎ መልእኹቲ ከከሓሕስ ሓይሊ ኣሎዎ። ደቂ ሰብ ካብቲ ብደጋዊ ትርኢትና ምስሉያት ኳንና እንደናግሮ ንላዕሊ ብዘረባ ኣበልና እንሕስዎን እንደናግሮን ከም ዝበዝሕ ተመራመርቲ ይሕብና። ብርክት ዝበለ ምርምራት፡ ምስ ስምዒታዊ ባህርና ምትሕሓዝ ዘሎዎ 'ሊምፒክ' ዝበሃል ክፋል ስርዓት መትንፍ ካብቲ ኣመዘኪኑ ዝሓሰበ ክፋል ሓንጉልና ንላዕሊ ከም ዝሕይል ይገልጽ። ኣገናዚብና እንህቦ ግበረ መልሲ ካብቲ ብዘይ ናትና ቍጽጽር ዝንጸባረቐ ግብረ መልሲ ናይ ስርዓት መትንፍ ሊምፒክ ብዓሰርተ ዕጽፊ ይዝሕል። በዚ ምክንያት ከእ'ዩ ቅድሚያ ቀልብና ኣወሃሂድና ምምላሰና፡ ኣካላትና ኣቕዲሙ ነቲ ሓቂ ዘውጽእ።

ናይ ፍጻመ ኩነት

እንህቦ ግምት ወይ ትርጉም ምስ ኩነታት ኣዛሚድና ምርኣይ የድሊ። ብደገ እንጸባርቐ ቆመና ኣብ ዝተፈለለ ኩነታት ዝተፈለለ መበገሰን ትርጉምን ክህልዎ ይክእል እዩ። ኣብ ሕብረተሰብና ኢድካ ኣብ ጁባካ ኣእቲካ ምዝራብ ኣሉታዊ ትርጉም ይወሃብ። ሓደ ሰብ ኣብ ውሽጢ ኣዳራሽ፡ ኣኼባ ወይ መግለጺ እናሃበ ኢዱ ኣብ ጅባኡ ምስ ዘእትዎ ከም ንዕቀት ክትርጎም ይክእል እዩ። ኣብ ደገ ብርቱዕ

ልምዲ

ልምዲ ሓደ መወከሲ ወይ'ውን መነጻጸሪ ክኸውን ይክእል እዩ። ኣብ ገለ ኣጋጣሚ ከኣ ነቲ ዝበረ ሓባራዊ ትርጉም ከፍርስ ይክእል። ንኣብነት፡ ሓደ ሰብ እናተሃረበ ኣፍንጫኡ እንተ ሓዘ፡ ክሓብእ ዝደሊ ከም ዘሎ እዩ ዝትርጎም። ይኹን እምበር እቲ ሰብ ናይ ኣፍንጫ ኣለርጂ ከም ዘለዎ፡ ኣፍንጫኡ ብተደጋጋሚ ናይ ምሓዝ ልምዲ ከም ዘማዕበለን ምሉእ ስድራቤቱ'ውን ተመሳሳሊ ልምዲ ከም ዘሎዎምን እንተ ነገሩና፡ ንእንህቦ ትርጉም ምሉእ ብምሉእ ዝቐይር ኣገዳሲ ሓበሬታ እዩ። ወትሩ ፍሽኽ እትብል ኣሳሳይት፡ ባህርያትን ቦታ ስራሓ ዝሓታ ስነ ምግባርን ኣብ ግምት ከየእተኻ ብስም ፍሽኽ ኢላትኒ ኢልኩ፡ “ደስ ኢሊዩ ኣለኹ ማለት'ዩ።” ኢልካ ምሕሳብ ናይ ዘይተደልየ ምድንጋር ከስዕብ ይክእል እዩ። ብዘይካዚ ኣቕዲሙ ዝተጠቐሰ ረጃሒታት፡ ካልእ ኣብ ግምት ከነእትዎ ዝግንብኣና ረጃሒታት ኣሎ'ዩ። ሓደ ካብኡ ጥዕና ኣእምሮ እዩ። ምስ ኦቲዝም ዝከብሩ ሰባት ኣካላዊ ቋንቋ ክርድኦም ይጽገሙ እየዎም። ኦቲዝም ነቲ ምስ ስምዒት ዝተሓሳዝ ስርዓት መትንፍ ሊምፒክ ስለዝጸለ፡ ስምዒት ይኹን ኣካላዊ ቋንቋ ክርድኡ ይሸገሩ። ብተወሳኺ፡ ኣርኮላዊ መስተ፡ ንስምዒት ዝጸልው መድሃኒትን ሕክምናዊ ረድኤትን፡ ኣካላዊ ቋንቋና ክጸሉ ይክእል። ስለዚ ኣብ እንገብር ምብህሃል እንዕዘቦ ወይ ከእ እንጸባርቐ ኣካላዊ ቋንቋ ዝዚን ካልእን ረጃሒታት ኣብ ግምት ብምእታው ክኸውን ይግባእ።

ድራርና እንታይ'ዩ

“ሰበይተይ ከም ቀደማ ጽቡቕ ገይራ ትሰምዓኒ የላን።” ብምባል፡ ንምስማዕ ዝሕግዝ መሳርሒ ንሰበይቲ ክገዝኣላ ሓሰብ። ቅድሚኡ ግን ንኣኪም ከማኽር ብምሕሳብ ናብ ሓኪም ከደ። ዶክተር፡ ናይቲ ሰብኣይ ሓሳብ ክስምዕ ድሕሪ ምጽናሕ፡ ብዓልቲ ቤት እቲ ሰብኣይ እዝና ክጸንዓ እንተ ጀሚሩ ከለልዮሉ ዝክእል ቀሊል ሚላ ነገሮ። “እንታይ ትገብር መስለኩ” በለ ዶክተር፤ “12 ሚትሮ ካብኣ ርኪቑኩ በቲ ንቡር ትሃረብ መጠን ድምጺ ተሃረባ። እንተ ዘይሰሚዓትካ ናብ 6 ሚትሮ ቀራብካ ድገመላ። ክሳብ ትሰምዓካ እናቐረብካ ተሃረባ። ሸዑ ኣብ ክንደይ ሚትሮ ከም ዝሰምዓትካ መጺእካ ንገረኒ።” ክብል ሓበሬታ ሃቦ።

ንምሽቱ፡ ብዓልቲ ቤቱ ኣብ ክሸነ መግቢ እናኸሸነት እንክላ፡ እቲ ሓኪም ዝሃቦ መፈተኒ ኣገባብ ከተግብሮ ሓሰብ። ኣብ ገባላ፡ ከባቢ 12 ሚትሮ፡ ኮይኑ በቲ ንቡር ኣዘራርባኡ፡ “ክብረተይ ሎሚ ምሽት ድራርና እንታይ እዩ” ክብል ሓተታ። ኣይመለሰትን። ደገማላ፡ ኣይመለሰትን። ኣብ ከባቢ 8 ሚትሮ ቀሪቡ፡ “ክብረተይ ሎሚ ምሽት ድራርና እንታይ'ዩ?” ክብል ሓተታ። ኣይመለሰትን። ደገማላ፡ ኣይመለሰትን። ኣብ ከባቢ 4 ሚትሮ ቀሪቡ፡ “ክብረተይ ሎሚ ምሽት ድራርና እንታይ እዩ?” ክብል ሓተታ። ሸዑ'ውን መልሲ የለን። ሸዑ ናብ ክሸነ ብምእታው ብድሕሪኣ ኮይኑ፡ “ክብረተይ ሎሚ ምሽት ድራርና እንታይ እዩ?” ክብል ሓተታ። “እዋእ ጄምሴ ሓሙሽተ ግዜ'ኮ መሊሰልኩ ደርሆ'ዩ” በለቶ። እቲ ሰብኣይ “ሰበይተይ እዛና ተጸኒዕዎ እዩ።” ዝብል እምነት ስለ ዘሕደረ፡ ዋላ እንተ መለሰት'ውን ክስምዓ ኣይከኣልን። ስለዚ ሓደ እምነት፡ ሓሳብን ኣድልዎን'ውን እዝንኻ ደፊኑ ካብ ሓድሽ ትምህርትን ለውጥን ይድርት እዩ።

ምንጪ፡ መጽሓፍ ኣለዳ

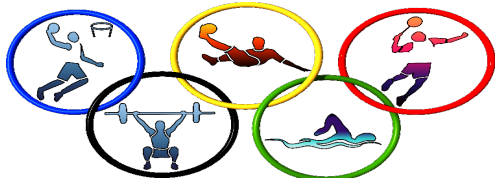
ንጡፍ ምስማዕ

ብዓይንና ክንሰምዕ ንክእልዶ፡

ኣካላዊ ቋንቋ ሓደ ካብቶም መሰዋቲ ኣርእስታት እዩ። ሰብ ዝሰምዖ፡ ዝሓሰቦን ዝብሎን በበይኑ ኣብ ዝኾነሉ ኣጋጣሚታት ነቲ ዝብሎ ገዲፍና ኣብ ገጹ ወይ ካልእ ኣካላቲ ዝገብሮ ምንቅስቃሕ ኢና ከነስተብህል ንግደድ። እዚ ምስትብሃል'ዚ ከኣ ንጡፍ ምስማዕ ይበሃል። ንጡፍ ምስማዕ እዝኒ፡ ዓይኒ፡ ልብን ዘይተመቐቐለ ኣድህቦን የጠቓልል። ኣብ ንጡፍ ምስማዕ፡ ቅድመ ውሳኔ ወይ ፍርዲ ኣወጊድና ንክንርዳእ ኢና ነዓምጽ። ምስማዕ፡ ኪንዮ ዝተዘርበ ዘረባ ምድማጽ እዩ። ንጡፍ ምስማዕ፡ ሰብ ዝብሎ ጥራይ ዘይኮነ፡ እቲ ብምንቅስቃሕ ኣካላቲ ዝህቦ መልእኽታ'ውን ንክነስተብህል ይሕግዝ። ገጻዊ መግለጺታት፡ ኣካላዊ ወስወሰታ፡ ናይ ድምጺ ኣሰራርዓ፡ ኣሰተናፍሓ፡ ሕርያ ቃላት፡ ቍመና፡ ወዘተ ካብቲ ብዘተኮ ክጥቀስ ዝክእል ኣካላዊ ቋንቋ እዩ።

ንሰባት ልክዕ ከምቲ 'ተሃረብት'ን 'ዘይተሃረብት'ን ኢልና እንፈልዮም፡ ብኣካላዊ ቋንቋ ብዘተሕ ሓበሬታ 'ዝህቡ'ን 'ዘይህቡ'ን ኢልና ክንፈልዮም'ውን ንክእል ኢና። ብመገዲ ቋንቋ ኣካላት ክትበሃል ወይ ሓበሬታ ከተመሓልፍ ኣብ ዘይትደልየሉ ግዜ፡ ነብስኻ ክትቁጽጸር ሓደ ክእለት ይሓትት። ንኣብነት፡ ብውሽጥና ሓዚንና እንክለና ብደገና ሕጉሳት ክንመስል እንገብር ፈተነ ብዘተኮ ግዜ ውጽኢታዊ ኣይኮነን፤ ምክንያቱ ኣካላዊ ቋንቋና ነቲ ኣብ ውሽጥና ብብዝሒ ዝንገር ሓበሬታ ብዘይ ዕቃብ ስለ ዝውከሰ።

ቋንቋ ኣካላት ካብ ብእዝኒ፡ ብዓይኒን ብልብን ዝሰማዕ ድምጺ እዩ ዘሎዎ። ንውሽጣዊ ስምዒት፡ ዓይኒ እምበር እዝኒ ክስምዓሉ ዝክእል ተክእሎ ውሑድ እዩ። “ከመይ ኣለኻ ኣይትበሎ ኣብ ገጹ ረእዮ።” ዝበሃል'ውን ካብዚ ብምብጋስ እዩ።

ከፈጠረች

መርሃዊ ጉብረሚካኤል

ከፈጠረች ወድድር ግራንድ ትግል ይኖራል

አብ መገን 16 ንሓሳን ዞታት ዞን ማህል ገደድ ዘሉ ከፈጠረች ወድድር ግራንድ ትግል ሓምሱ ከፈጠረ ብናይ ትሕረ፡ 13 ዓመት አብ ኣርሳት ማዳታት ቀላሉ ወዓለ።
አብ ናይ ደቂ ተሳታፊ ተራሾሎ ንፓራዲ 3ብ፡ ስፔሻልን ኣብወልን 1ብ፡ ማህተማ ንኣሕል 10ብ፡ ጸሕፊት 74 ኣሎ። 1ብ፡ ማይተመናይ ንዝገዛ 2ብ፡ ጋላፍካ ንወጪትሙስ 2ብ፡ ኣኻርያ ንገጃረት 3ብ፡ ጎደይ ንወጪት 3ብ፡ ብዘኾነ ወጽኢት ስፔሻልን።
ደቂ ኣንክሮ ደማ ኣብወልን ተራሾሎን 0ብ፡ ማህተማ 74 ኣሎ። 1ብ፡ ጸሕፊት ንኣሕል 2ብ፡ ማይተመናይን ንዝገዛን 1ብ፡ ጎደይ ንኣኻርያ 4ብ፡ ብዘኾነ ወጽኢት ተራሾሎን።
አብ ገደድ ዘሉ ከፈጠረች ወድድር ንሓሳን ዞታት ዞን ማህል ንሓሳን ዞን ስፔሻል ቤሪኽ ጋላፍካ ምስ ዘለዎን ባሕሪዊ ኣቀማምጠኡን ናይ መግዳሪ ጽሑፍን ባሕሪዊ ዘለዎ ሓይል ስፕርታዊ ደህንነቱን ክወግድ፡ ከፈጠረች ወድድር ግራንድ ትግል ከፈጠረ ሎሚ ዓርቢ ብናይ ትሕረ፡ 15 ዓመት አብ ኣርሳት ማዳታት ቀላሉ ክወልድ ምዃኑ ህዝቡ ርክቡ ናይቲ ወድድር ሓቢሩ።

ደሃይ ውሽጣዊ ወድድራት 'እዚ ሓይል ኣየር ኤርትራ'

ውሽጣዊ ወድድራት እዚ ሓይል ኣየር ኤርትራ ዝሓረፈ ርክብ ብወጥታት ከሰጥ ኣግሪን ከሰጥ መርከብን አብ መዳከር ሓይል ኣየር ቀላሉ ነይሩ።
አብ መዳከር ናይቲ ሰጥ ዝተራሸበ ጋንታት ደቂ ተሳታፊ ጽሑፍ ቤሪኽን ሓሳንን ጽሑፍ ቤሪኽ ብዘሓለ ወጽኢት አብ ልዕሊ ሓሳን 8ብ ተዓዘታ። ርክብ ሃዘመርያም ሃሕሽ ክርክስ ኣገደ፡ ሰም እየብ ክልቲ ሽቶታት፡ የናሽ ሰፊቕ ናኡ፡ ክፍሎርያም ዓብደልሞህ ባሕሊ ደማ ኣሕሊ ወሰኖም ሓሳን፡ ሽቶ ብምግባር ደማም ወዓለም።

ብዘይዚ አብ ከሰጥ መርከብ ደቂ ኣንክሮ ዝተኖደ ወድድር ልክል ንመሳሪት ሕድሪ ደማ ገዳና ብዘመሃሊ ወጽኢት 2ብ ስፔሻልን፡ ጎሚሊ ሓምሱ አብ ዝተኖደ ከሰጥ መርከብ ደቂ ተሳታፊ ደማ ልክል ንመሳሪት 2ብ፡ ሕድሪ ደማ ገዳና 2ብ ተዓዘታ። ውሽጣዊ ወድድራት እዚ ሓይል ኣየር ኤርትራ ሎሚ ዓርቢ ብወጥታት ከሰጥ ኣግሪን ከሰጥ መርከብን ቀላሉ ክወልድ ምዃኑ ስታፍ ሓፊራን ገብዮን ሓይል ኣየር ኤርትራ ሓቢሩ።

ቸልሲ ኣብ ጉዳይ ኢንዱስትሪ...

ቸልሲ ንኣክፋላሊ ኣፈርካሪዊ ኤገላ ልርካደዝ ዝልዎ ክላቡ 120 ሚሊዮን ፓውንድ ሓዘን ክክርክ ዘወግ ናይ ግዜ ገደብ ኣገባሪ።
“ኤገላ ከተፈርግ ትደሊ ጋንታ ቸልሲ ትጠልቦ ቅድመ ኩነት ክተማልኡ ኣለዎ” ዝበል መርከብ ሓዘ ዘላ እዚ ለንደዊት ክላቡ ደሊዮ፡ ክላቡ ሎሚ ዓርቢ ቅልጠፍ ግብረ መስሊ ክህገ ኣተሓሳቢ፡ ወዲ 25 ዓመት ኣፈርካሪዊ ኤገላ ክህገ ወርኪ መጋቢት ጀመሩ። አብ ስታምፒድ ብፊር ብዘሰ መጽኢኡ ዝተፈልጠ ርክብ ሓፊራ የለ። እዚ ብምዃኑ ስሙ ኣቐዳሙ ምስ ራዕላ ማድራድ ክሰራ እኳ እንተ ጸንኪ እታ ጋንታ ግና እቲ ሓፊራ ወጽኢ ሓሳን ምዃኑ ብምታክ ምስቲ ተጽዕኖ ዝኾነ ርክብ ከምዘክደሉ ብምዃኑ፡ ከተፈርግ ናይ ምድላይ ስሙንቲውን ከምዘራብ ምዃኑ ይገብር።
ድሕሪ መዝገብ ማድራድ ስሙ ደማ ማዳከር ሲቲ አብ ልዕሊ ተጽዕኖ ተገዳኡ ከተርኢ ምዃኑ ይገብር። ሓደሽ ኣሰልጣኒ ማን ሲቲ - ኤገላ ማረፊያ ንፈርካደዝ አብ መርከብ ጋንታ ብምታክ ጸቡቕ ወጽኢት ክፈርኩሉ ከምዘክደሉ እዩ ዝቐመ። እዚ ድሕሪ ንምር መልካዊ ዋጋ ኤገላ ዘደልፍ ኮይኑ ብምሳሌ፡ ሲቲ ንመዳከር ቸልሲ ከተማልኡ ምዃኑ ዘጸር ሓፊራ የለ።
ሲቲ ምጋን ናይቲ ተጽዕኖ ከተማልኡ ፍቓድ ምዃኑ ዘመልከት ዛቢት ገደብ ሓፊራ የለ። ወኪሉ ጃቪየር ፓስቶሪ ኤገላ አብ ቸልሲ ትሕት ደሞዝ ዝኾነ አብ ርክብ ምዃኑ እታ ጋንታ ሞሪ 10ይ ተርታ ሓዘ ክነብዝ ብምዃኑ ከምዃኑ ወን አብ ፍጹም ኣፍኢኹን ብምዃኑ ሲቲ ድሕሪ ምህራ፡ ምህሪ ጋንታ ክቐጽል ዘወግ ተክሎ ከሰፊ ክኸውን ከምዘክደሉ እዩ ዝምገብ። ኤገላ አብ 2023 ክህገ በፊት ብ107 ሚሊዮን ፓውንድ ዓላ ቸልሲ ተጽዕኖ፡ ቸልሲ አብ መወጃታ እዚ ተቐማሚ ዘሉ ገደብ ግዜ ቅድሚ ምድራዊ ሞት ስፕርት 2026-2027 ኮይኑ፡ ገደብ ዝልዎ ግዳሳት ጋንታት፡ ቸልሲ ብክትሃምዱ ርክብ ዋጋ ከፈርመኡ ቅዳሳት ምስ ዝኾነ ግና ናይ 60 መዳራታት ስድል ከምዘወን ኣፍሊጣ።

ከፈጠረች ወድድር ከሰጥ መርከብ ግራንድ ትግል...

ከፈጠረች ወድድር ከሰጥ መርከብ ግራንድ ትግል ርክብ 12 ነሐሴ ብኾሊ ሰድመ 163173 ናይ ክልቲኡ ጸታ ጸወታኡ ኣሰላለ። ልሰማ ደቂ ኣንክሮ ጋንታት ንሓሳን ዞታት ኣኻርያን ጋላ ሃሕሪን እየን ተራሽቡ። አብ ቀዋማይ ክፍል ጸወታ ኣኻርያ ዓብላ ብምቕራብ 25ብ7 ተዓዘታ። አብ ዝኾነሉት እብሪ ጋላ ሃሕሪ ገደታ ተቐጽራቶ እኳ እንተ ነበረ፡ ክትሕቦ ስሪ ዘይምዃኑ ቦታ ዝሓሸ ምዃኑ ክተርኢ ተጽጊማ ዝሰራት ኣኻርያ 25ብ22 ተዓዘታ። እቲ ጸወታ ደማ ብወጥታት ኣኻርያ 2ብ ተዓዘታ።
ሰጋገን ዝተራሸበ ቤሪኽን ማይተመናይን ኮይኑ ቤሪኽ ኣሕታቲላ 25ብ21 ከምዃኑ 25ብ20 ወጽኢት ብምግባር ገማይ ተመናይ 2ብ ተዓዘታ።
አብ ናይ ደቂ ተሳታፊ ንፓራዲ ማይ ተመናይን ኣኻርያን ዘራሽበ ጸወታ ደማ

ብተፈጸሙ መሃሊ ኮይኑ እዩ ቀረብ። እዚ ድሕሪ ንምር ማይ ተመናይ አብ ክልቲ እብሪ ጸወታ ብተመሃሊ ወጽኢት 25ብ6 ብምሃር ክልኦይ ተኸታታሊ ዓወት ኣመዝቢ ወጽኢ።
ከፈጠረች ወድድር ከሰጥ መርከብ ቀም ክህሰት 8 ቀቀ ናይ ደቂ ተሳታፊ ወድድር ክተርኢ እዩ። ቤሪኽ መሳሪት አብ ክሊ ሰድመ 143153 ማይ ተመናይ ምስ ጋላ ሃሕሪ፡ ኣርሳት ኣሰራ ምስ ጎደይ አብ ክሊ ሰድመ 163173 ደማ ጋላ ሃሕሪ ምስ ስፔጋ ሓምሱ ክጋጠማ መደብ ተታሓዘሉን ምህወ ህዝቡ ርክቡ ናይቲ ወድድር ሓቢሩ።

ኣትለቲክ ንሮሚሮ ከተፈርሞ ተሰማሚዓ

ሰጽዊት ክላብ ኣትለቲክ ማድራድ ንፈርካደዊ ክርክስ ሮሚሮ ብ342 ሚሊዮን ፓውንድ ክህ ተገምዖ ከተፈርሞ ተሰማሚዖ።
እዚ ወዲ 28 ዓመት ተጽዕኖ አብዚ ዝሓረ መልታት ናብ ኣርክፍ ክጽገር ድሊት እኳ እንተ ነበረ፡ ተገምዖ ግና ንሓሳን ጋንታ ናብታ አብ ስሞን ሰጽን መፍቓቕታ ዝኾነ ክላብ ክትሕሪ ፍቓድ ከምዘደካብ ክገር እዩ።
አብ ልሰማ 2021 ብፊቕ ክህ ኣትለቲክ ድሊት ደማ ብ425 ሚሊዮን ፓውንድ ብክምገብ ምስ ተገምዖ ዝክገረ ሮሚሮ አብ 156 ጸወታት 13 ሽቶታት ብሙ ኣመዝቢ እዩ። ናይ ሓምሽት ዓመት ጽንኡ፡ ዘሙ ናብ ሰጽን ኣምራኩ ዘሉ ሮሚሮ ተገምዖ አብ ዝሓረ ዓመት ናብ ንምገዳኸፒ ክህ ምሃላ ክትድሕን ልዑል ኣስተዋጽኦ ዝበረ ተጽዕኖ እዩ።

ድሕሪ ምዃር ዳብብ ኮርማ ሰን ሃገሪ ማን መዘኩ ሓላቕ ጋንታ አብ 2025 ዝተራሸበ ሮሚሮ አብ ቅድመ ምድራዊ ዓመት ስፕርት 2026-2027 ምስ ስፕርት ናብ ጸወታ ክምሰ እዩ መደብ ተታሓዘሉ ነይሩ። ድሕሪ ንምር ኣትለቲክ ማድራድ አብ ናይ ማህል ተገዳኡ ከተርኢ ብምዃኑ

ስፕርት ክትሕቦ ተሰማሚዖ። እዚ ከምዚ ኣሉ ኣገደ፡ ተገምዖ ንኣምዚ ተገዳኡ ዳጅ ሰፕርትን ብ256 ሚሊዮን ፓውንድ ናብ ኢንተር ሚላን ንምዃር አብ ዝርከብ ከምዘርከብ ይገብር ኣሉ።
ኣሰልጣኒ ዳጅ ሰፕርት ጋንታ ከተራደ ዓመት ብፊቕ ተገዳኡ ራብዳ ደጃ ሓዘ አብ ዝዘመነሉ ግዜ ዓቕሚ ጋንታ ንምሕዳ አብ ጸወቕ ስራክ ተጽዕኖ ምህወ ይገብር።
ሮሚሮ አብ ክራማት ኣፍፈሪት ካግኢን ሲ ሞርትን ህጃልማይ ከምዃኑ ናይ ደም ተገዳኡ ኣሰልጣኒ ሮሚሮ ተገዳኡ ራብዳ ናብ ኣትለቲክ ማድራድ ዝክገረ ተጽዕኖ ኮይኑ፡ ቤሪኽ መሳሪት ስፕርት አብ ክራማት ልዕሊ 100 ሚሊዮን ፓውንድ ወጽኢ ገደብ ኣሉ።

ሓጽርቲ ዘክታት

ምስ ማዳከር ዩናይትድ ዘወ ወል ናብ ምዝም ገደብ ዘሮ ንፈርካደዊ ብድሩ ልርካደዊ ብደረቲ ክላቡ ኣሞል ይደን ኣሉ።
ብሓጽ ተጽዕኖ ፕሪሙር ሊግ 2025-2026 ተሃላ ዝተፈርኩ ልርካደዝ ማህል ስትሕት ናይታ ጋንታ ኮይኑ ምህወ እዩ ዝገኘሉ። እዚ ድሕሪ ንምር ማዳከር አብ ልዕሊ ፖርትጸዋዊ ዘለዎ ወል ኣፍተዘሙ ምዃኑ ዝኾነ ናይ ምዃራ ወል ክትርኢ ከምዘክደሉ ይገብር። እዚ ዘኸተብኡ ኣትለቲክ ጃቪየር ከሰፊ ከሰፊ ሚላን ደማ አብ ዓላማ ኣትለቲክ ኣለዩ።
ብፊቕ ማይ ኣጥቃይ ሮሚሮ ለትኩ ክህ ናፖሊ ናብ ብርክቲ ክላብ ልርካደዊ ተጽዕኖ። እዚ ወዲ 33 ዓመት ተጽዕኖ ዝሓረ ዓመት ብሃኢ መሃሪ፡ ንፓራዲ አብ ሽወዓት ጸወታት ሞሪ እዩ ክወጥላ

ክኣሉ።
ለትኩ ንድገቲ ልርካደዊ አብ ማህራዊ መራሽታት አብ ዝርከብ ተጽዕኖ ሸድኦ “አብ ክላቡም ምዃር ክሰርን ናሕይ ሰድልን እዩ። 100 ሚሊዮን ብፊቕ ኮይኑ ንኹሉ ጸወታት ደማ ድለው ኣለኹ” ድሕሪ ምዃር ድሕሪ ዝረከ ዓመታት ናብታ ብዘገኩ ዝኾነ መደብ ዝሰራ ተገዳኡ ከምዘክደሉ ይገብር። ልርካደዊ ብፊቕ ማዳከር ማዳከር ከተራሸበ ኣገዳ፡ ምስ ብፊቕ ተጽዕኖ ደማ ክህሰ ሰላት ሚሊዮን ዩሮ ተወኸኹ ገዳኢ ክትፍላ እዩ። ለትኩ ምስ ክላብ ዝወሰኑ ሞት ወለዱሉ ፈለሚ ጸወታ ኣካዩዩ

ለትኩ ምስ ኣንደርክት ንምገዳኡ ብፊቕ ምስ ቸልሲ ሞሚ ክላቡ ዓላማ ምስ ኢንተር ሚላን ናፖሊን ደማ ጽዋኦ ስትጽቶ ምዃር ስትጽቶ ይመልከቲ።
ኣርክፍ ክህ ብርክቲ ክላብ ጋሓራይ ንጋብራኡ ማርኪላ ምዃር ዝኾነ ሓደሽ ጸወታት ርክቡ። እዚ ክላብ ዘሊ ወዲ 25 ዓመት ብፊቕ ኣጥቃይ ምወናን 45 ሚሊዮን ፓውንድ ቀጠላ ኣሉ። እዚ ከምዚ ኣሉ ኣገደ፡ ኣርክፍ ንኣክፋላሊ ሰጽን ማርኪን ዘበመዳ ብ77 ሚሊዮን ፓውንድ ክትሕሪ ከምዘክደሉ ትደሊ ተሓሰሩ። እዚ ሓፊራ ስሙ ደማ ቸልሲ ኣብ ወዲ 27 ዓመት ኣክፋላ ልዑል ተገዳኡ ኣትላራ ብምህደ ይገር ኣሉ።
ኣሰልጣኒ ወዲ 28 ዓመት ሞዳይ ተገዳኡ ኣረን ዋን ቢክ ንምዃር 25 ሚሊዮን ፓውንድ ሓዘ ማዳ ዌስትም ተገዳኡ ከምዘዘ ኣትለቲክ ሓቢሩ።

መሲ ድሕሪ ሞት ወለዱሉ ፈለሚ ጸወታ ኣካዩዩ

ድሕሪ ሞት ወለዱሉ ክህ ከሰጥ ኣግሪ ክወጽኦ ከምዘክደሉ ኣረካደ ሓፊራታት ክጋዞሉ ዝኾነ ለያኡ መሲ ዝሓረ ርክብ ምስ ክላብ ኢንተር ሚሊዮን ልሰማ ጸወታኡ ኣሰላለ።
ድሕሪ ሰፊቶ ተቐይሩ ናብ ሚዳ ዝሓተወ መሲ ክላቡ ዓወዲ ክኣ ከምዘክደሉ እዩ ክገኘሉ እዩ። ድሕሪ ንምር እዚ ናይ ርክብ ስታራኡ ንሓሳን ሞዳይ ምዃኑ ክከሰሉ ዝኾነ ስትሕት ሰድል ምዃኑ ይገብር።
ወዲ 39 ዓመት ኮፕብ ተጽዕኖ ኣፈርካደዊ መሲ አብ ማህራዊ መራሽታት አብ

ዘሰራ ጽሑፍ መጽኢ አብ ከሰጥ ኣግሪ ፕ ደሓሰሉ ከምዘሉ ብምዃኑ “ሮሚ ንወረከ እየን ክቐጽሉ ዝኾነ ከሰጥ ኣሰራ መዳከር ክላብ እየን ዝኾነ ናይ ምድብ ጸወታ ሊግ ከፕ ተቐይሩ ምዃራ ዓቢ እዩ። ኣረካደ ከምዘረከም ኣሰልጣኒ ሚሊዮን ገለጽ ሆሶን ገለጽ።
ኣብቲ ኢንተር ሚሊዮን 3ብ2 ዝተካረከሉ ሞዳኡ ገለጽሎ፡ ሽቶ ሚሊዮን ዘመዝገበ ይኣኑ

ብራይት “ምሃላ መሲ ንምዃር ዘደምዎ” ብምዃር ኣላቡ ኢንተር ሚሊዮን ነቲ ምስ ምላእ ብፊቕ ከምዘሉ ዝሓረ ጋንታም ከልክኖዊ ድገር አብ ምዝር ከተከሩ ጸወቡ።
ኣሰልጣኒ ለያን ጃቪየር ጋንደል፡ “መሲ ክላቡም ናሉያት ሰፕርት ሓደ እዩ። ሎሚ ደማ ብፊቕ ክህ ምዃራ ከምዘክደሉ ከምዘክደሉ ዝኾነ ሞዳኡ ዝሓድ እዩ” ኣሉ። ቤሪኽ መዳይ ኣብሉ ደማ መሲ መቐረት ከሰፊ ምዃኑ ብምዃር ሞርታ ዝወጽሉ ግዜ ከምዘክደሉ ኣረካደ።

ዜና ዓለል

ዮርዳኖስ ጸጋይ

ኢራን፡ አመሪካ አብ ጉዳይ ሆርሙዝ ንዝሃበቶ መግለጺታት ትነጽግ

አብ መጽብብ ሆርሙዝ ንዝጸደቀ ምንቅስቃሴ ናይ መራኽብ ዝቆጸጸር ኢራኖዊ ብዓል መዘ፡ እቲ መጽብብ ከም እተኸፍተ ኣምሳሌ ብዓላዊነት ሰብ ስልጣናት ኣመሪካ ዝወሃብ ዘሎ መግለጺታት፡ ሓቅነት ከም ዘይብሉ ተሰሪፋ።

እቲ ብዓል መዘ ወሲኹ፡ ብሰብ ስልጣናት ኣመሪካ ኣብ ዝተፈላለዩ ማሕበራዊ መራኽቦታት ዝዘርጋሕ ዘሎ “መጽብብ ሆርሙዝ ተኸፊተ” ዝብል ተደጋጋሚ መግለጺታት፡ ነቲ ኣብ ባይታ ዘሎ ሓቂ ክቕይር ከም ዘይክእል ድሕሪ ምግለጽ፡ ብሃገሩ ዝቐርቡ ዘለዉ ጠለባት ክሰብ ዘይተማልአ፡ እቲ መጽብብ ፊጺሙ ከም ዘይደክዕ ኣሰማራሊ።

መግለጺ ናይቲ ብዓል መዘ፡ ፕረዚደንት ኣመሪካ ዶናልድ ትራምፕ፡

መጽብብ ሆርሙዝ ኣብ ትሕቲ ምሉእ ምቁጽጸር ሃገሩ ከም ዝኣተወ ዝተሓለፈ ረቡዕ ድሕሪ ምሕገሩ እዩ ተሞሂቡ።

ሓድሽ ጸሓፊ ላዕሊዋይ ባይቶ ጸዋታ ኢራን መሓበን ረዝኢ ብወገኑ ኣመሪካ ባህርያታ ክሰብ ዘይቐየረትን ብሃገሩ ንዝቐርበላ ቅድመ ኩነታት ክሰብ ዘይተቐበለትን፡ መጽብብ ሆርሙዝ ከም

ዘይደክዕ ኣቐዲሙ ኣፍሊጡ ምግብ ይዝከር።

ኢራን ድሕሪ እቲ ዝተሓለፈ 28 ሰዓታት ኣብ ኣመሪካን እስራኤልን ዝተፈነወላ ልፍንታዊ መጥቀሶቲ ነቲ ብመጽብብ ሆርሙዝ ዝጸደቀ ዝበረ ምንቅስቃሴ መራኽብ ከም ዝገንቡ ኣይርሳዕን።

ሩሲያ፡ መራኽባ ክሕዝ ንዝፍትና ሃገራት ምዕራብ ተጠንቅቅ

ፊደረሽን ሩሲያ፡ መራኽባ ክሕዝ ኣብ ልዕሊ ዝፍትና ሃገራት ኣውሮጳ ተመሳሳሊ ሰጉምቲ ከም እትወሰድ፡ ፕረዚደንት ቭላድሚር ፑቲን

ነዳዲ ጸዓኒን ብኣህጉራዊ ማዖት ንዝተሓልፋ መራኽብ ሩሲያ ይሕዝ ከም ዘለዋ ድሕሪ ምሕገሩ እዩ።

ነቲ ብሃገራት ምዕራብ ዝወሰድ ዘሎ

ልዕሊ መራኽብ ናይተን ሃገራት ከኣ ቀጥታዊ ምላሽ ከም እትህቡን ኣነጻፋ። ኣብ ዝተሓለፈ ዓመት፡ ብውሑዱ ደርብን ዝገኘና መራኽብ ሩሲያ ብሃገራት ምዕራብ ከም ዝተታሕዘ እዩም ጸብጸባት ዘመልከቲ።

ሕብረት ኣውሮጳ ኣብ ዝተሓለፈ ቀረባ ጊዜ ንጽሓት ነዳዲ ሩሲያ ዓላማ ዝበረ መበል 21 ዙርያ እገዳ ከም ዘጽደቐ ዝዘከር ኩይን፡ እቲ ሰጉምቲ ኣብ መንጎ ክልተኣም ወገናት ንዘጸንሐ ምትፍናን ከዕርጎ ከም ዝገኸል እዩ ዝሕበር ዘሎ።

እዚ ከምዚሉ እንክሎ ኪዳን ሰሜን ኣትላንቲክ (ኔቶ) ኣብ ዞሳ ኣሲያ ፓሲፊክን ኣርክቲክን ህላወኡ ንምሰራሕ ዘይደ ዘሎ ወተሃደራዊ ምንቅስቃሳት ከቋርጾ ዝጸወዐ ፕረዚደንት ፑቲን፡ እቲ ምንቅስቃሳት ንጸዋታ ናይቲ ክብሊ ኣብ ሓደጋ ዘጸቲ ምዃኑን ሃገሩ ኢዳ ኣጣሚራ ከም ዘይትወዘን ኣገዝዚ።

ኣጠንቂቂ፡ ፑቲን ዝዚ ዘጠንቅቅ ዘሎ ገለ ሃገራት ኣውሮጳ ንእገዳ ምክንያት ብምግባር፡

ሰጉምቲ ኣብ ሽፍንታት ባሕሪ ፊልዩ ከም ዘይርእዩ ዝጠቐሰ ፕረዚደንት ፑቲን፡ ሃገሩ ብዕቲብ ትኩረት ከም ዘላን ኣብ

ኮሎምቢያ፡ ሰለስተ ናይ ሓዘን መዓልታት ኣዊጃ

ኮሎምቢያ፡ ነቶም ዝተሓለፈ ሰኑይ ብዘጋጠመ ብርቱዕ ምንቅጥቃጥ መሬት ህይወቶም ዝተሓለፉን ገና ደሃም ዝጠፍኡን ብዘተኮት ዚጋታታ ንምዝርፍ ሰለስተ ናይ ሓዘን መዓልታት ከም ዝኣወጀት ተሓቢሩ።

ቡቲ 7.4 ሬክተር ዝገኛቶ ምንቅጥቃጥ መሬት፡ ዛጊት 265 ሰዓት ከም ዝዞቱ ክረጋገጽ እንክሎ፡ ብኣሸተት ዝቐጸሩ ካልኣት ሰባት ከኣ ብፍርስራሰ ተጽፒሞም ክህልዉ ከም ዝገኸሉ ይግለጽ ኣሎ።

መንግስቲ ኮሎምቢያ፡ ከሉም መንግስታውያን ትኣላትን ኣብ መላእ ዓለም ዝርከብ ኤምባሲታት ሃገሩን ንግዳያት ናይቲ ባህርያዊ ሓደጋ ንምዝርፍ ባንዱራ ኣብ ፍርቂ ዘገገ ክትሰቅል ዝሕበር መልእኽቲ ከም ዘመሓላለፈ ኣፍሊጡሎ።

እቲ ምንቅጥቃጥ መሬት፡ ኣብታ

ሃገር ኣብ ውሽጢ 100 ዓመት ኣብ ዚጋጠሙ ተመሳሳልቲ ሓደጋታት እቲ ዝገኸደ ኮይኑ ተመዝጊቡ ኣሎ - ብመሰረት ጸብጸባት ናይታ ሃገር።

እቶም ንጽባሒቲ ሰለስ ዚጋጠሙ 100 ዝበዝሑም ድሕሪ ምንቅጥቃጣት ከኣ፡ ነቲ ዝወረደ ሰብኣውን ንዋታውን

ክሰራታት ዝደዳ ከበጹሖም ከም ዝገኸሉ እዩም ሰብ ስልጣን ኮሎምቢያ ዘረድኡ።

ቡቲ ባህርያዊ ሓደጋ ብዘሕ መንበሪ ኣባይቲ ብምዕናወ፡ ብኣሸተት ዝቐጸሩ ኮሎምቢያውያን ብዘይ መጽሊሊ ተራፊም ከም ዘለዉ እዩ ዝግለጽ።

ኣመሪካ፡ ከዚናቶ ዘላ መጠን ነዳዲ የንቁልቀላል

ኣመሪካ ንሕማቕ ጊዜ ክገኝ ከዚናቶ ዘላ መጠን ነዳዲ፡ ኣብ ውሽጢ 43 ዓመታት ንፊልማ እዋን ናብ ዝተተኮተ ደረጃኡ ከም ዝወረደ፡ ምምሕዳር ሓብራታ ጸዓት ኣመሪካ ሓቢሩ።

እቲ ክዙን መጠን ነዳዲ፡ ኣብዚ እዋን ናብ 298 ሚልዮን በርሚል ነዳዲ ወራዱ ከም ዘሎ ዝገለጸ እቲ

እንተ ወሲኑ፡ እቲ ኣሃዝ ናብ ትሕቲ 250 ሚልዮን በርሚል ክወርድ ከም ዝገኸል እዩ ዝገለጸ ዘሎ።

ሰትራተጂያዊ መኽፈን ነዳዲ ኣመሪካ ኣብ ታሕሳስ 1975 ዝተመሰረተ ኮይኑ፡ 727 ሚልዮን በርሚል ነዳዲ ክሕዝ ዓቕሚ ኣለዎ - ብመሰረት ጸብጸባት።

ኣብ ዞሳ ማእከላይ ምብራቕ ተኸሲቲ

ምምሕዳር፡ እቲ ክሰተት ድሕሪ 1983 ናይ መጀመርያ ምዃኑ ኣረጻኡ።

ክፍሊ ጸዓት ኣመሪካ ነቲ ዘሎ መጠን ኣህላኽነት ከም ዘለዎ ክቐጽል

ዘሎ ጸዋታውን ወተሃደራውን ቅልውላው፡ ከምኡውን ኣብ መንጎ ፍክራንን ሩሲያን ዝቐጸል ዘሎ ደማዊ ኩናት፡ ከፊላዊ ጠንቂ ናይቲ ምንቅስቃሴ ክኸውን ከም ዝገኸል ምንጭታት ይሕብሩ።

መራሕቲ ቱርኪን ፍልሰጤምን ይራኽቡ

ዝተሓለፈ ረቡዕ፡ ፕረዚደንት ቱርኪ ረሲፕ ጣይብ ኤርዶጋን ምስ ፕረዚደንት ርኢስ ምምሕዳር ፍልሰጤም ማሕሙድ ዓባስ

ምዃና ድሕሪ ምግለጽ፡ መንግስቲ ፍልሰጤም ነቲ ዝመጽእ ሕዳር ክክደሩ ተወጢኑ ዘሎ ምርጫ ባይቶን ንዓመታ ክክደሩ ተመዲቡ ዘሎ

ኣብ ከተማ ኣንካራ ብምርኽብ ንምምሰራት ሃገሪ ፍልሰጤም ዘለዎ ደገፍ ዳግማይ ከም ዘረጋገጸ ተሓቢሩ።

ፕረዚደንት ኤርዶጋን ኣብቲ ርኽብ ኣብ ዝሃዕ መግለጺ፡ ብመሰረት ኣብ 1967 ዝበረ ዶብ ፍልሰጤም ንዝተባህለት ምብራቕ የሩሳሊም ዝርኢ ከተማኣ ሃገር ኣፍልጦ ንምሃብ ሃገሩ ኣብ ከሉ መድረኻት ኣድላዩ ጸርታት ከተካይድ ምዃና ገለጹ።

ፕረዚደንት ዓባስ ብወገኑ ወሽመጥ ቃዝ ዘይትንጸል ኣካል ፍልሰጤም

ፕረዚደንታዊ ምርጫን ዓባስ ኣቐልጦ ሂሱ ይሰርሓሉ ከም ዘሎ ገለጹ።

ምብጻሕ ፕረዚደንት ርኢስ ምምሕዳር ፍልሰጤም ናብ ቱርኪ፡ ዝተሓለፈ ሰንበት፡ ቀዳማይ ሚኒስተር እስራኤል ቤንገሚን ናታንጌህ ነቲ ኣብ ወሽመጥ ቃዝ ዝጸደቀ ዘሎ ግጭት ንምብቃዕ ብኣመሪካ ዝተደገፈ 15 ነጥባታት ዝተሓዘ እማመ ሰላም ድሕሪ ምንጽጉ እዩ ዝሰብ ዘሎ።

ቀዳማይ ሚኒስተር እስራኤል፡ ሓማስ ምሉእ ብምሉእ ዕጥቁ ክሰብ ዝፈትሖ ሰራዊቲ ኣብ ወሽመጥ ቃዝ ከም ዘይሰሕቡ ምፍላጡ ዝዝከር እዩ።